

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**RAZVOJ POMENA PREDSEDUJOČE DRŽAVE V EVROPSKI
UNIJI**

Ljubljana, oktober 2008

KATARINA JAGIČ

IZJAVA

Študentka Katarina Jagič izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom dr. Zarjana Fabjančiča, in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 1.10.2008

Podpis: _____

KAZALO

UVOD.....	1
1 IDEJA O ZDRUŽENI EVROPI	2
2 PREGLED RAZVOJA EU IN NJENA GEOGRAFSKA RAZŠIRITEV	3
2.1 Pariška pogodba	3
2.2 Rimska pogodba	4
2.3 Od Evropskih skupnosti do Evropske unije	5
2.3.1 Združitevna pogodba	5
2.3.2 Pogodba iz Maastrichta	6
2.3.3 Amsterdamska pogodba	6
2.3.4 Pogodba iz Nice	7
3 EVROPSKO LETO MEDKULTURNEGA DIALOGA	7
3.1 Slovenija in Evropsko leto medkulturnega dialoga 2008.....	9
3.2 Evrobarometer	9
4 PREDSEDOVANJE SVETU EVROPSKE UNIJE.....	10
4.1 Svet Evropske unije, Evropski svet.....	11
4.1.1 Svet Evropske unije	11
4.1.2 Evropski svet	12
4.2 Vrstni red predsedovanja Svetu EU in predsedujoči trio.....	12
4.2.1 Predsedujoči trio.....	14
4.3 Cilji predsedovanja	15
4.4 Naloge predsedujoče države	16
4.4.1 Priprava in vodenje zasedanj Evropskega sveta, Sveta Evropske unije, pripravljanih odborov in delovnih skupin	16
4.4.2 Odnosi z drugimi ustanovami in organi Evropske unije	17
4.4.2.1 Sodelovanje z evropskim parlamentom	17
4.4.2.2 Sodelovanje z Evropsko komisijo	17
4.4.3 Zastopanje Evropske unije v mednarodnem prostoru	18
5 ŠIRITEV EU IN PRISTOPNI PROCES.....	18
5.1 Pristopni proces	19
6 ODLOČANJE	21
7 SLOVENSKO PREDSEDSTVO EU 2008 IN NJEGOVA OCENA.....	22
7.1.1.1 Prihodnost Evrope - pravočasna uveljavitev Lizbonske pogodbe	23
7.1.1.2 Uspešen zagon novega ciklusa Lizbonske strategije.....	23
7.1.1.3 Korak naprej v reševanju podnebno-energetskih vprašanj	23
7.1.1.4 Nova pozornost Zahodnemu Balkanu	23
7.1.1.5 Spodbujanje dialoga med različnimi kulturami, prepričanji in izročili v okviru Evropskega leta medkulturnega dialoga	24
7.2 Ocena predsedovanja	24
8 PRIMERJAVA ITALIJSKEGA IN IRSKEGA PREDSEDOVANJA.....	28
9 PREDSEDOVANJE VELIKE BRITANIJE.....	30
9.1 Prednostne naloge.....	30
9.2 Ocena predsedovanja	31
10 AVSTRIJSKO PREDSEDOVANJE	32
10.1 Prednostne naloge.....	32
10.2 Ocena predsedovanja	34

SKLEP	36
LITERATURA IN VIRI	38

KAZALO TABEL IN SLIK

Tabela 1: Predsedujoče države od uvedbe predsedovanja do leta 2020	13
Tabela 2: Dodelitev glasov v Svetu EU po posameznih državah članicah	21
Slika 1: Javno mnenje in Evropa. Je članstvo Evropske unije za državo dobra ali slaba odločitev?	19

UVOD

Če se človek ozre v zgodovino evropske ideje, ki jo omenjam v prvem poglavju, lahko ugotovi, da so načrti o povezovanju evropskih držav v preteklosti že obstajali. Nekateri so bili sicer aktualni, pa se niso nikoli uresničili, drugi so bili neuresničljivi, ker so bili že v osnovi slabo zamišljeni. Prednosti in slabosti povezovanja držav so bile veš čas obstoja Evrope motiv za nova razmišljanja in vsi, ki so se ukvarjali z mislijo o združenih Evropi so si bili edini, da združitev pomeni trajen mir med državami, konec vojskovanja pa možnost, da se sredstva preusmerijo v gospodarski razvoj. Pomembna je bila tudi misel, da je združena Evropa lahko konkurenčna preostalemu svetu in si na ta način povečuje ugled. Namen tega diplomskega dela je analiza združevanja držav Evrope v Evropsko unijo na podlagi podpisanih pogodb, ki državam članicam narekujejo obveznosti in dolžnosti predsedovanja Evropski uniji, celoti, Evropski uniji in državam članicam, pa omogočajo nadaljnji razvoj. Podrobneje se bom dotaknila nekaterih držav, tudi Slovenije, ki so s svojim predsedovanjem dobro ali slabo vplivale na lastni razvoj in razvoj Evropske unije.

Prva pomembna pogodba, s katero se začne proces gospodarskega združevanja evropskih narodov, je Pariška pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo. V drugem poglavju omenjam vse ostale pogodbe, ki tej pogodbi sledijo. Vsaka na svoj način pripomore k oblikovanju Evropske unije. Z njimi se širijo tudi njene meje. Danes unija šteje 27 članic, v prihodosti se bo njihovo število še povečalo.

Evropska unija z dialogom in demokracijo uresničuje nalogo, ki zagotavlja varnost za njene prebivalce, gospodarski razvoj, povečuje blaginjo, ukinja notranje meje. Medkulturni dialog, ki ga omenjam v tretjem poglavju, se zdi izredno pomemben za sožitje med državami. Tudi Slovenija se je v času svojega predsedovanja trudila za boljši dialog znotraj Evropske unije in v svetu.

Z razvojem Evropske unije (EU) se je na podlagi političnih pogodb spreminjal tudi politični sistem. Rimska pogodba je tako določila, da države članice izmenoma prevzamejo funkcijo predsednice Sveta EU. O njihovih nalogah, odločanju in soodločanju pišem v četrtem poglavju. V petem poglavju je omenjen tudi pristopni proces, ki državam kandidatkam omogoča, da ob vseh izpolnjenih pogojih lahko postanejo države članice Evropske unije in na ta način prispevajo k njeni okrepitvi in napredovanju na vseh področjih. Šesto poglavje govori o sprejemanju odločitev v Svetu Evropske unije.

Slovenija je v Evropsko unijo vstopila 1. maja 2004. Bila je prva izmed novih članic, za katero je Svet Evropske unije sprejel odločitev, da mu lahko predseduje. 1. januarja letos je tako z veliko resnostjo prevzela krmilo v svoje roke in predsedovanje kar uspešno zaključila. Vodenje Sveta Evropske unije je zahtevna naloga, z veliko odgovornosti in priložnosti.

Slovenija se je na predsedovanje dobro pripravila. V sedmem poglavju zato predstavljam cilje in dosežke njenega predsedovanja, pa tudi to česa ji ni uspelo.

Star seznam sistema predsedovanja se je zaradi števila držav članic leta 2007 spremenil. Trenutno so države članice, ki bodo predsedovale Evropski uniji, določene do leta 2020. Od leta 1958 pa do danes se je razvrstilo že 101 predsedovanje. Ni pa bilo vsako predsedovanje dobro predsedovanje. Velikokrat se je zgodilo, da so pričakovanja ostala neizpolnjena, pa četudi so imele vajeti v rokah pomembne, velike države. Na drugi strani pa so male, nerazvite države marsikdaj presenetile in pokazale, kako velike so. Za primerjavo, kako so potekala predsedovanja po posameznih državah, sem naredila izbor nekaterih predsedovanj in jih analizirala. V osmem poglavju primerjam neučinkovito italijansko in zelo uspešno irsko predsedovanje. Deveto poglavje je namenjeno predsedovanju Velike Britanije, od katerega se je veliko pričakovalo in malo uresničilo. Zadnje, deseto poglavje, je namenjeno avstrijskemu predsedovanju, ki je bilo dokaj nevtrarno.

1 IDEJA O ZDRUŽENI EVROPI

Že od srednjega veka je bila Evropa zelo razdeljena. Bila je polna majhnih in srednje velikih držav. Frankovska država, Habsburžani, Napoleon in Hitler so sicer začasno uspeli vzpostaviti velesilo, ki bi bila vodilna, vendar nove tvorbe niso bile trajne. Vsi so sicer želeli združiti Evropo, vendar izključno pod svoje okrilje, večinoma z uporabo sile.

Proces oziroma ideja poenotenja Evrope mora s seboj namreč nujno nositi demokratično komponento, ki preprečuje nadvlado močnejšega nad šibkejšim. Prava združena Evropa je Evropa enakopravnih in sodelujočih držav, ki določene komponente lastne suverenosti prostovoljno prenesejo na nadnacionalno raven (Razvoj ideje o združeni Evropi, <http://www.rtv slo.si>). Če se vprašamo, ali je bil Rimski imperij prva združena evropska velesila, je vprašanje le hipotetično, saj v času rimskih osvajanj še ne moremo govoriti o Evropi kot ideološkem konceptu. Rimski imperij je bil namreč osnovan na postavki *središča sveta*, ne pa združene Evrope, ugotavlja finski akademik Heikki Mikkeli. Evropa je bila v rimskih časih torej le geografski pojem (Razvoj ideje o združeni Evropi, <http://www.rtv slo.si>).

Ideje o združevanju Evrope so se v preteklosti pojavljale predvsem zaradi nevarnosti, ki je državam pretela od zunaj. Predstavljala je nevarnost za krščanstvo in civilizacijo. V srednjem veku so bili vzrok združevanja Evrope boji proti turškim vpadom in širjenje islama, kasneje, v 19. in 20. stoletju, pa nastanek komunistične Sovjetske zveze.

Evropska ideja je veliko več kot niz konkretnih načrtov o povezovanju in združevanju evropskih držav, ki so se med misleci, pravniki, politiki, vladarji porajali že od renesanse

naprej. Evropska ideja je prepričanje v možnost, da evropska celina kljub svoji politični razbitosti in kulturni raznolikosti more najti pot do povezovanja in konsenzualne oblike končne združitve, ki ne bo prisilna v smislu »volje do imperija« posameznih držav ali vladarjev (do EU se je dejansko uresničevala samo na tak način), ampak bo prinesla mir in blagostanje vsem Evropejcem (Združene države Evrope, <http://www.24ur.com>).

2 PREGLED RAZVOJA EVROPSKE UNIJE IN NJENA GEOGRAFSKA RAZŠIRITEV

Zamisel o združeni Evropi je nastala po drugi svetovni vojni, ko je skupina evropskih državnikov iskala način, kako zagotoviti v Evropi mir in stabilnost.

Potek evropskih integracijskih procesov, ki sedaj trajajo že pol stoletja, razdelimo v tri faze (Ješovnik, 2000, str. 12):

- od Pariškega sporazuma o ustanovitvi *Evropske skupnosti za premog in jeklo* (18. april 1951/52);
- prek Rimske pogodbe (25. marec 1957/58) o ustanovitvi *Evropske gospodarske skupnosti* in *Evropske skupnosti za jedrsko energijo*;
- do maastrichtske *Pogodbe o Evropski uniji I* (7. februar 1992/93) in amsterdamske *Pogodbe o Evropski uniji II* (17. junij 1997/99).

2.1 Pariška pogodba

Francoski zunanji minister Robert Schuman je 9. maja 1950 predstavil predlog o uskladitvi obnovitvenega procesa premogovne in jeklarske industrije Francije in Nemčije, katerega namen je bilo reševanje politične in gospodarske nestabilnosti povojne Evrope. Avtor zamisli je bil pogajalec in mirovnik Jean Monet. Leto dni kasneje, 18. aprila 1951, so t.i. pariško pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ) že podpisale ne le Francija in Nemčija, ampak tudi Belgija, Italija, Luksemburg in Nizozemska (Predstavitev Evropske unije, <http://www.rtvsllo.si>).

S tem se je začel proces gospodarskega združevanja, ki je temeljil na prosti medsebojni trgovini in skupni carinski politiki.

Ješovnik (2000, str. 15) navaja, da je predlog o ustanovitvi ESPJ prvi evropski skupnosti zadal dve temeljni nalogi:

- ESPJ naj bi rešila številne probleme pri oskrbi težke industrije, zagotovila bi modernizacijo proizvodnje in s tem tudi kvaliteto življenja delavcev v težki industriji;
- rudnikom in železarnam držav članic bi onemogočila sodelovanje pri obnovi nemške vojaške industrije.

Pogodba naj bi med drugim predvidevala, da bi se lahko prosto gibal tudi kapital in delavci iz obeh sektorjev. Ješovnik (2000, str. 15) nadalje navaja, da je pogodba iz Pariza določala, da bodo ESPJ vodile naslednje naddržavne institucije:

- Visoka oblast kot izvršilno telo,
- Posebni svet ministrov kot zakonodajno telo,
- Skupna skupščina ESPJ kot nadzorni organ Visoke oblasti,
- Sodišče ESPJ.

2.2 Rimska pogodba

Rimska pogodba je 25. marca 1957 zgoraj navedeni šesterici omogočila zgraditi Evropsko gospodarsko skupnost (EGS). Temeljila naj bi na skupnem trgu, ki zajema celo vrsto blaga in storitev. 1. julija 1968 so bile popolnoma odpravljene carine med temi šestimi državami in v šestdesetih letih prejšnjega stoletja so bile vzpostavljene tudi skupne politike, predvsem na področju trgovine in kmetijstva (Deset zgodovinskih mejnikov, <http://www.europa.eu>). Naloga Skupnosti je, da z vzpostavitvijo skupnega trga in postopnim približevanjem ekonomskih politik držav članic v vsej Skupnosti spodbuja skladen razvoj gospodarskih dejavnosti, stalno in uravnoteženo gospodarsko rast, povečano stabilnost, pospešeno višanje življenjske ravni in tesnejše odnose med državami, ki jih združuje (Pogodba o Evropski uniji, 2002, čl. 1, 2).

Države članice so istega leta ustanovile tudi Evropsko skupnost za jedrsko energijo – EURATOM. Vse tri mednarodne organizacije (ESPJ, EGS, EURATOM) so predstavljale vrh evropskega integracijskega procesa. Rimska pogodba, ki je ustanovila EGS, je določila strukturo te skupnosti in njene glavne cilje, vključno z vzpostavitvijo notranjega trga, skupne kmetijske politike in organizacije institucij. Pogodba je vnesla tudi idejo večinskega glasovanja, ki naj bi se začelo po 31. decembru 1971. leta, medtem ko je bilo na začetku odločanje še po pravilu soglasnosti. Pogodba je vpeljala tudi pravno obvezo, ki je predsedovanje držav članic, in določa, da članice izmenoma prevzemajo funkcijo predsednice Sveta za dobo šestih mesecev po vrstnem redu, ki ga soglasno določi Svet (Kako je nastajala EU, <http://www.eu2008.si>).

Marjana Coronna (2005, str. 10) navaja glavne določbe Rimske pogodbe: določale so, da ima Evropska skupnost pravno osebnost, zagotavlja le štiri osnovne svoboščine, to je prost pretok blaga, storitev in kapitala ter delovne sile in prosto ustanovitev sedeža. Nadalje je pogodba ustanovila carinsko unijo s prepovedjo carin in dajatev z enakim učinkom kot carine med državami članicami. Določa enotno konkurenčno politiko in ureja davčno politiko, kontrolira državne pomoči in antidumpinške ukrepe. Pogodba ureja harmonizacijo nacionalnih zakonodaj z namenom izgradnje notranjega trga in zahteva, da države članice sodelujejo in usklajujejo svojo ekonomsko in skupno trgovinsko politiko. Coronna (2005, str. 10) nadalje

navaja glavno institucionalno strukturo, ki je do danes ostala enaka, njihova pristojnost pa se je spreminjala s poznejšimi pogodbami: Svet ministrov kot glavni zakonodajni organ, ki ga sestavljajo ministri držav članic; Komisija, sestavljena iz neodvisnih strokovnjakov, ki zastopa interese Skupnosti in je zadolžena za zakonodajno pobudo; Parlament (preimenovan iz Skupščine), ki je v začetku imel samo posvetovalno vlogo; Evropsko sodišče, katerega naloga je, da interpretira in nadzoruje uporabo pravnih določil Rimske pogodbe.

Leta 1973 se zgodi prva širitev. Skupnosti so se zaradi njene uspešnosti odločile pridružiti tudi Danska, Irska in Velika Britanija. Število članic se je povečalo na devet. Obenem so bile uvedene nove socialne in okoljske politike, leta 1975 je bil ustanovljen Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR).

Leta 1981 se Skupnosti pridruži Grčija. Španija in Portugalska se pridružita 1986 leta. To je okrepilo prisotnost Skupnosti v južni Evropi in močno povečalo potrebo po razširitvi programov regionalne pomoči (Deset zgodovinskih mejnikov, <http://www.europa.eu>). Carine so bile odpravljene leta 1986, promet med državami pa še ne poteka svobodno. Glavna ovira so razlike med posameznimi zakonodajnimi ureditvami. Z Enotnim evropskim aktom iz leta 1986 se začne obsežen šestletni program, ki te ureditve medsebojno uredi (Podpis pomembnih dokumentov, <http://www.eu2008.si>).

2.3 Od Evropskih skupnosti do Evropske unije

Rimska pogodba je tvorila gospodarsko osnovo Evropske skupnosti, poznejše pogodbe pa so vnesle bolj jasen politični program.

2.3.1 Združitvena pogodba

Kmalu po ustanovitvi Evropskih skupnosti v 50. letih se rodi spoznanje, da je delovanje evropskih institucij potrebno temeljite racionalizacije. Namesto da bi vsaka izmed treh skupnosti imela še naprej svoje institucije, kot določata Pariška in Rimska pogodba – kar je nenazadnje potrojilo vsak postopek – so se države leta 1965 dogovorile in s tako imenovano Združitveno pogodbo združile ustanove Evropske skupnosti (Ješovnik, 2000, str. 20).

Ustanovi se Svet Evropskih skupnosti. Ta Svet nadomesti Posebni svet ministrov Evropske skupnosti za premog in jeklo, Svet Evropske gospodarske skupnosti in Svet Evropske skupnosti za atomsko energijo. Svet izvaja pooblastila in pristojnosti, prenesene na te institucije v skladu z določbami Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti za premog in jeklo, Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo ter v skladu z določbami te pogodbe (Pogodba o združitvi, 1965, čl. 1). Svet sestavljajo predstavniki držav članic. Vsaka vlada delegira enega od svojih članov. Predsedstvo Sveta izmenično prevzame vsak član Sveta za

dobo šestih mesecev po naslednjem vrstnem redu držav članic: Belgija, Nemčija, Francija, Italija, Luksemburg, Nizozemska (Pogodba o združitvi, 1965, čl. 2). Od 1. julija leta 1967 imamo torej enoten Svet ministrov ter enotno Komisijo, ki je enostavno prevzela pooblastila, ki so jih prej imele Visoka oblast za ESPJ, Komisija za EGS, Komisija ESJE itd. Združitev ustanov Evropskih skupnosti je imela poleg racionalizacije delovanja tudi širši pomen, saj je veljala za prvi korak k združevanju teh skupnosti v enotno Evropsko skupnost (ES) (Ješovnik, 2000, str. 20, 21).

2.3.2 Pogodba iz Maastrichta

S to pogodbo visoke pogodbenice med seboj ustanovljajo Evropsko unijo na katero države članice prenašajo pristojnosti za uresničevanje svojih skupnih ciljev. Ta pogodba označuje novo stopnjo v procesu oblikovanja vse tesnejše zveze med narodi Evrope, v kateri se odločitve sprejemajo čim bolj javno in v kar najtesnejši povezavi z državljani. Unija temelji na tej pogodbi in na Pogodbi o delovanju Evropske unije. Ti pogodbi imata enako pravno veljavnost. Unija nadomesti Evropsko skupnost in je njena naslednica (Pogodba o Evropski uniji, 2008, čl. 1). Pogodba o Evropski uniji, ki je bila podpisana v Maastrichtu, vstopi v veljavo novembra leta 1993. Pogodba ima dva glavna cilja: uresničitev monetarne unije z določitvijo načel in ukrepov za vzpostavitev evra ter oblikovanje gospodarske in politične unije. Od te pogodbe naprej govorimo o zgradbi EU na treh stebrih, pri čemer je prvi Evropska skupnost, druga dva pa sta skupna zunanja in varnostna politika ter policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Pogodba o Evropski uniji, <http://www.evropa.gov.si>). S to pogodbo se je sodelovanje razširilo še na področje ekonomske in monetarne unije, ki kasneje privede do uvedbe skupne valute. 1. januarja 1995 se EU pridružijo še tri države – Avstrija, Finska in Švedska. V sedmih državah začne veljati Schengenski sporazum, in sicer v Belgiji, Franciji, Luksemburgu, Nemčiji, Nizozemski, Portugalski in Španiji. Od tedaj so se programu pridružile še druge države.

2.3.3 Amsterdamska pogodba

Amsterdamska pogodba spreminja Pogodbo o Evropski uniji, Pogodbe o ustanovitvi evropskih skupnosti in nekatere z njimi povezane akte. S podpisom Amsterdamske pogodbe 2. oktobra 1997 so države članice podrobneje določile carinsko poslovanje, ukrepe za spodbujanje gospodarskega razvoja in socialne zaščite. Amsterdamska pogodba je spremenila tudi vsebino tretjega stebra, od koder so se zadeve, povezane s prostim pretokom oseb, preselile v prvi steber. (Rabzelj, 2007, str. 7, 8). Pogodba opredeljuje tudi reforme institucij EU, da bi Evropa okrepila svoj položaj v svetu in namenila več sredstev za zaposlovanje in pravice državljanov. Poleg tega, da je spremenila označevanje členov Pogodbe o EU in Pogodbo o ES, je uvedla dve pomembnejši spremembi (Amsterdamska pogodba, <http://www.evropa.gov.si>):

- uporabo postopka soodločanja za nova področja in tudi povečanje števila primerov, ko lahko Svet Evropske unije odloča s kvalificirano večino, in ne soglasno;
- prenos nekaterih področij, ki so del Pogodbe o EU (vizumska politika, dodelitev pravice do azila in na splošno vsa vprašanja prostega pretoka), v Pogodbo o ES; zaradi tega prenosa se je tretji steber EU spremenil v »Poličijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah«.

2.3.4 Pogodba iz Nice

Decembra 2001 so države članice podpisale Nicejsko pogodbo, saj se je EU pripravljala na največjo širitev v zgodovini evropskih povezav, na 25 članic. Pogodba je uvedla številne institucionalne spremembe za lažje delovanje razširjene EU. Z vidika širitve je bilo oblikovano tudi besedilo Pogodbe o ustavi za Evropo (Kako je nastajala EU, <http://www.eu.2008.si>). EU je marca 2000 sprejela Lizbonsko strategijo, s katero želi posodobiti evropsko gospodarstvo in si na svetovnem trgu v tekmi z drugimi pomembnimi akterji, kot so ZDA in novo industrializirane države, zagotoviti konkurenčen položaj. Lizbonska strategija spodbuja inovativnost in poslovne naložbe ter prilagaja evropski izobraževalni sistem potrebam, ki jih narekuje informacijska družba. Reforma je toliko bolj potrebna, če upoštevamo brezposelnost in zvišane pokojninske stroške, ki tarejo gospodarstvo držav članic (Deset zgodovinskih mejnikov, <http://www.europa.eu>).

Sredi devetdesetih let so na vrata EU potrkale države, ki so bile nekoč v sovjetskem bloku (Bolgarija, Češka, Madžarska, Poljska, Romunija in Slovaška), tri baltske države, ki so bile včasih del Sovjetske zveze (Estonija, Litva in Latvija), ena izmed nekdanjih jugoslovanskih republik (Slovenija) in dve sredozemski državi (Ciper in Malta). Pogajanja o članstvu so se začela decembra 1997. Število članic EU se je 1. maja 2004 povečalo na 25, ko se ji je pridružilo 10 od 12 kandidatk. Oktobra 2004 države članice Evropske unije podpišejo Pogodbo o Ustavi za Evropo. Bolgarija in Romunija sta sledili 1. januarja 2007. Decembra 2007 pa voditelji držav članic EU v Lizboni podpišejo pogodbo o reformi, ki naj bi EU omogočila učinkovito delovanje in okrepila njeno vlogo v svetu. Lizbonsko pogodbo mora tako zdaj ratificirati vseh 27 držav članic.

3 EVROPSKO LETO MEDKULTURNEGA DIALOGA

5. oktobra 2005 je Komisija sprejela predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o razglasitvi leta 2008 za Evropsko leto medkulturnega dialoga. Zamisel je prvotno predlagal evropski komisar za kulturo Jan Figel septembra 2004.

Evropska unija je v vseh letih delovanja doživela velike spremembe. Povečana mobilnost, skupni trgi, novi in stari migracijski tokovi, izobraževanje, tržne povezave, globalizacija so

privedle do globljih stikov med kulturami, veroizpovedmi in prepričanji, narodnostmi in jeziki. Ravno zato je pospeševanje medkulturnega dialoga za večkulturno Evropsko unijo ključnega pomena. Evropska unija že več let spodbuja medkulturni dialog – tako znotraj Evropske unije kot izven nje – z različnimi programi in pobudami. Jasno je, da mora ta dialog postati trajna in jasna prednostna naloga Evropske unije.

Splošni cilji Evropskega leta medkulturnega dialoga (2008) so (Evropsko leto medkulturnega dialoga, <http://www.mk.gov.si>):

- spodbujanje medkulturnega dialoga kot procesa, ki krepi sposobnost vseh tistih, ki živijo v EU, da delujejo v bolj odprtem, a tudi bolj kompleksnem kulturnem okolju, kjer v različnih državah članicah, kakor tudi znotraj vsake posamezne države članice, soobstajajo različne kulturne identitete in prepričanja;
- poudarjanje medkulturnega dialoga kot priložnost prispevati k raznoliki in dinamični družbi in izkoristiti priložnosti, ki jih ta ponuja, ne samo v Evropi, ampak tudi v svetu;
- ozaveščanje vseh, ki živijo v EU, zlasti mladih, o pomembnosti razvoja dejavnega in v svet odprtega evropskega državljanstva, ki spoštuje kulturno raznolikost in je osnovano na skupnih vrednotah v EU, kakor so določene v 6. členu Pogodbe EU in v Listini o temeljnih pravicah EU;
- poudarjanje prispevka različnih kultur in izražanja kulturne raznolikosti k dediščini in načinom življenja v državah članicah.

Dejavnosti, namenjene doseganju ciljev programa, so (Evropsko leto medkulturnega dialoga, <http://www.mk.gov.si>):

- prireditve in pobude na evropski ravni, s ciljem spodbujati medkulturni dialog z neposrednim vključevanjem ali drugimi načini doseganja čim večjega števila ljudi ter s poudarjanjem dosežkov in izkušenj na temo Evropskega leta medkulturnega dialoga;
- prireditve in pobude na nacionalni in regionalni ravni s poudarjeno evropsko razsežnostjo, s ciljem spodbujati cilje Leta ter s posebnim poudarkom na ukrepih v zvezi z državljansko vzgojo in učenjem sprejemanja drugih ljudi in njihove različnosti;
- informacijske in promocijske kampanje, zlasti v sodelovanju z mediji in organizacijami civilne družbe, na ravni Skupnosti in na nacionalni ravni za razširjanje ključnih sporočil o ciljih Leta in priznavanje najboljših praks, zlasti med mladimi in otroki;
- raziskave in študije na ravni Skupnosti ali na nacionalni ravni in posvetovanja z nadnacionalnimi omrežji in interesnimi skupinami civilne družbe.

Medkulturni dialog naj bi prispeval k spoštovanju in spodbujanju kulturne raznolikosti v Evropi, zagotavljal naj bi enake možnosti in nediskriminacijo, spodbujal naj bi dejavno evropsko državljanstvo ter poudarjal sodelovanje in povezovanje ob upoštevanju skupnih

vrednot EU. Ciljna skupina programa je tako civilna družba, zlasti mladi. Ključne metode za uresničitev ciljev medkulturnega dialoga pa so promocije, izmenjave dobrih praks, odmevne akcije s področja kulture, izobraževanja.

Na prireditvi ob začetku Evropskega leta so predstavili tudi sedem projektov, ki jih bo EU financirala. Projekti so z različnih področij: urbana kultura, popularna umetnost, sodelovanje mladih, priseljevanje, mediji, povezovanje lokalnih pobud, video projekti in dejavnosti v skupnostih priseljencev (Evropska različnost povezuje, <http://www.ec.europa.eu>). Evropska komisija je imenovala dvanajst Evropskih ambasadorjev medkulturnega dialoga, ki s svojim delovanjem prispevajo k medkulturnemu dialogu v EU in svetu. Poleg intermedijskega umetnika iz Slovenije, Marka Peljhana, so med ambasadorji evropskega leta tudi brazilski pisatelj Paulo Coelho, francoski šansonjer Charles Aznavour in srbska evrovizijska zmagovalka Marija Šerifović.

3.1 Slovenija in Evropsko leto medkulturnega dialoga 2008

Slovenija uvršča medkulturni dialog med prednostne vsebine predsedovanja EU. Zaveda se priložnosti, ki jo ima kot predsedujoča država, saj lahko prispeva k medkulturnemu dialogu znotraj EU in v svetu.

Cilji nacionalne strategije Evropskega leta medkulturnega dialoga so (Evropsko leto medkulturnega dialoga, <http://www.mk.gov.si>):

- postavitve civilno-družbenega dialoga na čim več ravneh družbenega življenja v sodelovanju z nevladnimi organizacijami in mediji,
- vključevanje medkulturnega dialoga v slovensko zunanjo politiko kot enega od vodilnih načel, omogočanje mobilnosti znotraj in zunaj EU, zlasti na področju umetnosti in izobraževanja, predvsem s podpiranjem pretoka idej in posameznikov,
- usklajene migracijske politike znotraj in zunaj EU,
- spodbujanje medgeneracijskega dialoga,
- obravnavanje državnih mej in mej EU kot točk sožitja,
- poudarjanje pomena večjezičnosti,
- vertikalna komunikacija in kontinuiteta v izobraževalnem sistemu od osnovnega do visokega šolstva, ki spoštuje načelo medkulturnega dialoga,
- poudarjanje medkulturnega dialoga v neformalnih oblikah vzgoje in izobraževanja.

3.2 Evrobarometer

Ankete, s katerimi se oblikuje Evrobarometer, izvaja European Commission DG Education and Culture. Državljanje je v letu 2007 spraševala, kako ljudje drugačne etnične, verske ali nacionalne pripadnosti vplivajo na kulturno življenje v njihovih državah, ter o dogodkih, ki se

bodo zaradi Evropskega leta medkulturnega dialoga tam odvijali. Delo Komisije je potekalo od 13. do 17. novembra 2007. Naključno je bilo izbranih 27 000 ljudi, starih 15 in več let, iz 27 držav članic EU. Prevladovalo je anketiranje po telefonu, približno 1000 klicev na posamezno državo. Na Finskem in v Avstriji so del klicev opravili tudi preko mobilnih telefonov, na Češkem, v Estoniji, Latviji, Litvi, na Madžarskem, Poljskem in Slovaškem pa so zaradi slabe pokritosti telefonskega omrežja po 300 anket opravili na domu.

Evropejci izrazu »medkulturni dialog v Evropi« pripisujemo vrsto pomenov, od katerih je večina blizu osnovnemu konceptu in pozitivnih. Med pogostejše izraženimi pomeni najdemo: pogovor, sodelovanje, izmenjava in medsebojno razumevanje vseh nacij, verstev in kultur. Raziskava Eurobarometer je pokazala, da večina evropskih prebivalcev podpira praznovanje medkulturnega dialoga v Evropi. Največ vprašanih (23 %) je mnenja, da je dialog bistven za komunikacijo med državami.

4 PREDSEDOVANJE SVETU EVROPSKE UNIJE

Politični sistem EU se je v zadnjih petdesetih letih neprestano razvijal, temeljil pa na različnih pogodbah – od tistih, ki so bile podpisane v Parizu in Rimu v petdesetih letih, pa vse do Maastrichtske, Amsterdamske pogodbe in Pogodbe iz Nice, ki so bile sprejete v devetdesetih letih. V skladu s pogodbami države članice EU prenesejo del svojih nacionalnih pristojnosti na skupne institucije, ki ne predstavljajo zgolj njihovih nacionalnih interesov, temveč tudi interese, ki so skupni vsem državam oziroma državljanom Evropske unije (Evropske institucije, <http://www.evropa.gov.si>).

Države, ki sestavljajo EU (države članice), ostanejo suverene države, vendar svojo suverenost združujejo, da pridobijo moč in svetovni vpliv, kakršnih nobena od njih ne bi mogla imeti. Združevanje suverenosti v praksi pomeni, da države članice del svojih pooblastil pri odločanju prenesejo na skupne evropske institucije, ki so jih ustanovile, tako da se o posebnih zadevah skupnega interesa lahko demokratično odloča na evropski ravni (Institucije EU in druga telesa, <http://www.ec.europa.eu>).

V proces odločanja EU in v postopek soodločanja so večinoma vpletene tri glavne institucije:

- Evropski parlament (EP), ki zastopa državljane EU, ti pa ga neposredno volijo;
- Svet Evropske unije, ki zastopa posamične države članice;
- Evropska komisija, ki se zavzema za interese EU kot celote.

Obstajata še dve instituciji, ki igrata ključno vlogo:

- Sodišče Evropskih skupnosti, ki varuje evropska načela pravne države;
- Evropsko računsko sodišče, ki preverja financiranje dejavnosti EU.

Poleg teh institucij deluje v okviru EU še vrsta drugih organov, ki imajo posebne vloge:

- Evropski ekonomsko-socialni odbor, Odbor regij, Evropska investicijska banka, Evropska centralna banka, Evropski varuh človekovih pravic, Evropski nadzornik za varstvo podatkov, Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti ...

Pooblastila in naloge institucij so zapisana v pogodbah, ki so temelj za vse, kar počne Evropska unija. O pogodbah se dogovorijo predsedniki držav in/ali vlad vseh držav EU, nato pa jih ratificirajo nacionalni parlamenti (Institucije EU in druga telesa, <http://www.ec.europa.eu>).

4.1 Svet Evropske unije, Evropski svet

4.1.1 Svet Evropske unije

Svet je osrednji organ političnega odločanja v EU. Zastopa države članice, njegovih zasedanj pa se udeležuje po en minister iz vsake nacionalne vlade EU. Svet EU ima vrhovno zakonodajno in izvršilno funkcijo. Slednjo opravlja skupaj z Evropsko komisijo, zakonodajno pa v primeru postopka soodločanja skupaj z Evropskim parlamentom (Ješovnik, 2000, str. 58). Vsak minister v Svetu EU deluje v imenu svoje vlade, njegove sprejete obveze zavezujejo celotno vlado oz. državo članico. Ker vsak minister v Svetu EU tako ali drugače odgovarja svojemu nacionalnemu parlamentu in posledično državljanom, ki jih ta parlament zastopa, se tako zagotavlja demokratična legitimnost odločitve Sveta EU. Od tematike, ki je na dnevnem redu, je odvisno, kateri minister se bo udeležil zasedanja. Obstaja devet različnih sestav Sveta EU (Splošne zadeve in zunanji odnosi - GAERC, Gospodarske in finančne zadeve - ECOFIN, Pravosodje in notranje zadeve - JHA, Zaposlovanje, socialna politika, zdravje in potrošniške zadeve - EPSCO, Konkurenčnost, Promet, telekomunikacije in energija – TTE, Kmetijstvo in ribištvo, Okolje, Izobraževanje, mladi in kultura – EYC), njegove ključne naloge pa so (Svet EU, <http://www.evropa.gov.si>):

- sprejemanje evropske zakonodaje,
- usklajevanje širših gospodarskih politik držav članic,
- sklepanje mednarodnih sporazumov med EU in drugimi državami ali mednarodnimi organizacijami,
- potrjevanje proračuna EU,
- razvoj skupne zunanje in varnostne politike EU,
- usklajevanje sodelovanja med državami članicami na področju svobode, varnosti in pravic.

4.1.2 Evropski svet

Predsedniki držav in/ali vlad držav članic do štirikrat na leto zasedajo skupaj s predsednikom Evropske komisije kot Evropski svet. Ta zasedanja »na vrhu« določajo splošno politiko EU in rešujejo vprašanja, ki niso bila rešena na nižji ravni, to je med ministri na navadnih zasedanjih Sveta EU) (Svet EU, <http://www.evropa.gov.si>).

Evropski svet je najvišje politično telo Evropske unije. Sestavljajo ga predsedniki držav in vlad članic Evropske unije ter predsednik Evropske komisije. Zasedanja Evropskega sveta so navadno organizirana štirikrat letno. V primerjavi s Svetom Evropske unije Evropski svet ne sprejema zakonodaje, temveč sprejema politične odločitve, s katerimi daje Evropski Uniji spodbudo za njen razvoj ter določa splošne politične smernice. Cilj delovanja Evropskega sveta je med drugim tudi zagovarjanje enotnih stališč do mednarodnih vprašanj, in sicer z oblikovanjem Skupne zunanje in varnostne politike (SZVP). Evropski svet je torej organ, ki določa politiko EU na najvišji ravni. Z morebitno uveljavitvijo evropske ustave naj bi tudi Evropski svet postal ena izmed institucij EU (Evropski Svet, <http://www.evropa.gov.si>). Uradna zasedanja Evropskega sveta običajno potekajo v stavbi Justus Lipsius v Bruslju in so zaprta za javnost. Predsedujoča država pa lahko neformalna zasedanja Evropskega sveta skliče tudi drugje.

4.2 Vrstni red predsedovanja Svetu EU in predsedujoči trio

Predsedovanje držav članic je pravna obveza, ki jo je vpeljala Pogodba o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti, t.i. Rimska pogodba iz leta 1957. Ta določa, da članice izmenoma prevzemajo funkcijo predsednice Sveta za dobo šestih mesecev po vrstnem redu, ki ga soglasno določi Svet. Od ustanovitve do obdobja, ko je Evropska skupnost imela dvanajst članic, je bil vrstni red določen po abecedi (ime države v njenem jeziku). Da ne bi ista država predsedovala zapored v istem semestru, je bil uveden sistem dveh šestletnih obdobj, ki je zagotavljal, da je vsaka država članica predsedovala tako v prvem kot v drugem delu leta. Po širitvi na petnajst članic leta 1995 je bil uveden nov sistem rotacije, po katerem je v triu, sestavljenem iz preteklega, trenutnega in naslednjega predsedstva, vedno velika država članica. Države so bile tako razdeljene na velike in majhne in v vsaki skupini razvrščene po abecednem redu. Ta je bil določen tako, da sta vsaki veliki državi sledili majhni. Za predsedovanje po širitvi leta 2004 je Generalni sekretariat Sveta že med pristopnim procesom pripravljajl mogoče različice vrstnega reda rotacije z novim številom članic, ki bi upoštevale načeli abecednega vrstnega reda in razdelitve na velike in majhne države. Sedanji seznam držav za predsedovanje je bil tako pripravljen na podlagi dosedanjega vrstnega reda članic, upoštevajoč kriterije velikosti in geografske lege tako, da so v vsakem triu velika, srednje velika in majhna država (Vrstni red predsedovanja Svetu EU, <http://www.eu2008.si>).

Tabela 1: Predsedujoče države od uvedbe predsedovanja do leta 2020

Leto	1. polletje: 1.1–30.6	2. polletje: 1.7–31.12
1958	Belgija	Nemčija
1959	Francija	Italija
1960	Luksemburg	Nizozemska
1961	Belgija	Nemčija
1962	Francija	Italija
1963	Luksemburg	Nizozemska
1964	Belgija	Nemčija
1965	Francija	Italija
1966	Luksemburg	Nizozemska
1967	Belgija	Nemčija
1968	Francija	Italija
1969	Luksemburg	Nizozemska
1970	Belgija	Nemčija
1971	Francija	Italija
1972	Luksemburg	Nizozemska
1973	Belgija	Danska
1974	Nemčija	Francija
1975	Irska	Italija
1976	Luksemburg	Nizozemska
1977	Velika Britanija	Belgija
1978	Danska	Nemčija
1979	Francija	Irska
1980	Italija	Luksemburg
1981	Nizozemska	Velika Britanija
1982	Belgija	Danska
1983	Nemčija	Grčija
1984	Francija	Irska
1985	Italija	Luksemburg
1986	Nizozemska	Velika Britanija
1987	Belgija	Danska
1988	Nemčija	Grčija
1989	Španija	Francija
1990	Irska	Italija
1991	Luksemburg	Nizozemska
1992	Portugalska	Velika Britanija
1993	Danska	Belgija
1994	Grčija	Nemčija
1995	Francija	Španija
1996	Italija	Irska

»se nadaljuje«

»nadaljevanje«

Leto	1. polletje: 1.1–30.6	2. polletje: 1.7–31.12
1997	Nizozemska	Luksemburg
1998	Velika Britanija	Avstrija
1999	Nemčija	Finska
2000	Portugalska	Francija
2001	Švedska	Belgija
2002	Španija	Danska
2003	Grčija	Italija
2004	Irska	Nizozemska
2005	Luksemburg	Velika Britanija
2006	Avstrija	Finska
2007	Nemčija	Portugalska
2008	Slovenija	Francija
2009	Češka	Švedska
2010	Španija	Belgija
2011	Madžarska	Poljska
2012	Danska	Ciper
2013	Irska	Latvija
2014	Grčija	Italija
2015	Litva	Luksemburg
2016	Nizozemska	Slovaška
2017	Malta	Velika Britanija
2018	Estonija	Bolgarija
2019	Avstrija	Romunija
2020	Finska	

Vir: *List of Presidencies 1958 – 2020*. Najdeno na spletnem naslovu
http://eu2008.si/en/The_Council_Presidency/What_is_the_Presidency/order.html

4.2.1 Predsedujoči trio

Pogodba o Ustavi za Evropo, podpisana v Rimu 29. oktobra 2004, a nikoli uveljavljena, je kot eno vidnejših sprememb v institucionalni ureditvi EU predvidevala zamenjavo šestmesečnega samostojnega predsedovanja z osemnajstmesečnim skupinskim predsedovanjem treh držav članic. Skupine bi bile sestavljene po načelu enakopravne rotacije med članicami, upoštevajoč njihovo velikost in geografsko ravnovesje v Evropski uniji. Vsaka članica skupine bi predsedovala šest mesecev, drugi dve pa bi ji na podlagi skupnega programa pomagali pri obveznostih. Osrednji namen uvedbe osemnajstmesečnega skupinskega predsedovanja je bil okrečiti sodelovanje med tremi zaporedno predsedujočimi državami članicami in tako prispevati k dolgoročno bolj usklajenemu razvoju strateških politik EU. Čeprav Pogodba o

Ustavi za Evropo ne velja, so države članice ohranile željo po okrepljenem sodelovanju med tremi zaporednimi predsedovanji (Predsedujoči trio, <http://www.eu2008.si>).

Slovenija je 18-mesečni program predsedovanja pripravljala skupaj z Nemčijo in Portugalsko. Obe državi pa sta Svetu EU predsedovali v letu 2007. Osemnajstmesečni program tria Nemčija, Portugalska, Slovenija je bil Svetu za splošne zadeve predložen decembra 2006. Osrednje naloge predsedovanja pa so bile nadaljevanje reform EU in ustavnega procesa, uresničevanje ciljev Lizbonske strategije za rast in zaposlovanje in doseganje napredka pri vzpostavitvi Evropskega območja svobode, varnosti in pravice. Slovenija si je v okviru predsedovanja prizadevala okrepiti tudi sodelovanje na področju skupne evropske zunanje politike. Članice tria so se dogovorile, da bodo poleg priprave skupnega programa sodelovale tudi vseh 18 mesecev predsedovanja in si prizadevale za uresničitev skupnih ciljev in izvedbo skupnih projektov predvsem na prednostnih področjih. Poleg tega pa so države izkoristile priložnost za okrepitev političnega sodelovanja prek skupnih kulturnih projektov, programov nadaljnjega usposabljanja in izmenjave kadrov. Vsaka država za obdobje svojega šestmesečnega predsedovanja pripravi še svoj nacionalni program predsedovanja Svetu EU, ki pa bolj ali manj temelji na t.i. podedovani agendi Sveta EU. (Predsedujoči trio, <http://www.eu2008.si>). Pol leta je velikokrat premalo časa, da se določene stvari in programi izpeljejo do konca, in velikokrat marsikateri predlog za uresničitev potrebuje dolge priprave. Tu pa se kaže pomen predsedujočega tria, ki omogoča, da se predlogi, programi in dogodki lahko uresničijo.

4.3 Cilji predsedovanja

Država članica, ki predseduje Svetu Evropske unije si cilje določi sama. Načeloma je cilj vsake predsedujoče države, da se doseže čim večji napredek pri zakonodajnem delu Sveta EU. Na splošno je cilj predsedujoče države vodenje Sveta EU na način, ki zagotavlja konstruktiven in učinkovit potek dela na zasedanjih vseh sestav sveta EU in Evropskega sveta. Pri tem predsedujoča država objektivno usklajuje nasprotujoče si interese držav članic ter je nepristranska pri pripravljanju in sklepanju kompromisnih predlogov (Cilji in program predsedovanja, <http://www.evropa.gov.si>). Predsedstvo mora delovati nevtravno in nepristransko. V ospredje ne sme postaviti niti svojih interesov niti interesov drugih držav članic. Pozornost mora biti v največji meri usmerjena k skupnim evropskim ciljem.

Pri vsebinskih pripravah predsedovanja je treba upoštevati več dejavnikov. V prvi vrsti je treba analizirati dokumente Evropske unije in okvirno identificirati zakonodajne akte, ki bodo verjetno obravnavani v Svetu EU v obdobju predsedovanja. Ta t.i. »podedovana agenda« v povprečju določa več kot 90 odstotkov vseh vsebin, ki se bodo v tem času obravnavale. Na podlagi možnih zakonodajnih aktov se nato opredelijo t.i. prednostne naloge (Cilji in program predsedovanja, <http://www.evropa.gov.si>). Po novem sistemu trio v sodelovanju s Komisijo in

Sekretariatom Sveta EU pripravi skupen 18-mesečni program predsedovanja, ki ga morajo vsaj en mesec pred začetkom predsedovanja prve države tria potrditi zunanji ministri držav članic v okviru Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose (GAERC). Tako je zagotovljena učinkovitost in kontinuiteta politične in zakonodajne usmeritve na evropski ravni (Cilji in program predsedovanja, <http://www.evropa.gov.si>).

Do sedaj so bila uspešno izpeljana predsedovanja tista, ki so v ospredje postavila skupne evropske interese in ne lastnih. Predsedovanje Svetu EU za državo članico tako ni priložnost, da favorizira svoje lastne interese, ampak možnost, da si na ta način pridobi ugled pri ostalih članicah EU in v svetu. Predsedovanje je za državo neke vrste promocija, saj se zaradi aktivnosti, dogodkov in srečanj, ki se med predsedovanjem odvijajo v državi, zanjo povečuje zanimanje medijev in širše javnosti.

4.4 Naloge predsedujoče države

Ko predsedujoča država prevzame predsedovanje Sveta Evropske unije za šest mesecev, to pomeni, da v tem času predstavlja Evropsko unijo in vse države članice EU na vseh področjih.

Naloge predsedovanja (Naloge predsedovanja, <http://www.eu2008.si>):

- priprava in vodenje zasedanj Evropskega sveta, Sveta Evropske unije, pripravljanih odborov in delovnih skupin;
- zastopanje Sveta EU pri sodelovanju z drugimi ustanovami in organi EU, kot sta Evropska komisija in Evropski parlament;
- zastopanje Evropske unije pri mednarodnih organizacijah in v odnosih z državami zunaj Evropske unije.

4.4.1 Priprava in vodenje zasedanj Evropskega sveta, Sveta Evropske unije, pripravljanih odborov in delovnih skupin

Predsedstvo pripravlja, sklicuje in vodi sestanke Sveta EU na vseh ravneh, od delovnih skupin, ki jih je okoli 250, do zasedanj Sveta ministrov in Evropskega sveta. Predsedujoči delovnim telesom Sveta EU je odgovoren, da delo na zasedanjih, na katerih se države članice pod vodstvom predsedstva pogajajo o evropskih zakonodajnih predlogih in političnih smernicah, poteka gladko (Naloge predsedujoče države, <http://www.evropa.gov.si>). Predsedujoča država je odgovorna za učinkovito pripravo dela Sveta EU in za zagotavljanje napredka s kompromisnimi predlogi in sporazumi med državami članicami. Podpisuje tudi sprejete pravne akte in nosi politično odgovornost za vse sprejete odločitve. Zato je pomembno, da nastopa kot nevtralni posrednik, ki zastopa evropske interese in čim manj izpostavlja lastne nacionalne prednostne cilje ali interese posameznih držav članic (Vodenje Sveta EU, <http://www.eu2008.si>).

Po dosedanjih izkušnjah predsedujoča država v šestmesečnem mandatu predseduje dvema zasedanjema Evropskega sveta, okoli 40 ministrskim zasedanjem, 60 zasedanjem Odbora stalnih predstavnikov (Coreper) I in II ter približno 2000 zasedanjem delovnih skupin in različnih odborov. Poleg priprave in vodenja velikega števila formalnih zasedanj pa mora predsedujoča država opraviti tudi veliko neformalnega dela v obliki lobiranj, pogajanj in neformalnih sestankov s posameznimi državami članicami, skupinami držav ter evropskimi institucijami (Naloge predsedujoče države, <http://www.evropa.gov.si>). Formalna srečanja se odvijajo v Bruslju, Luksemburgu in Strasbourgu, medtem ko se neformalna srečanja, neformalna zasedanja različnih sestav Sveta EU ter ministrske konference in drugi dogodki odvijajo v predsedujoči državi. Po podatkih vladnega portala so zadnje predsedujoče države organizirale od 100 do 150 takih dogodkov. Tudi v Sloveniji je bilo predvidenih približno 150 sestankov na nižjih ravneh in 12 neformalnih zasedanj Sveta EU, kjer so ministri lahko razpravljali o aktualnih temah.

4.4.2 Odnosi z drugimi ustanovami in organi Evropske unije

Predsedujoča država zastopa Svet EU pri sodelovanju z drugimi institucijami in organi Evropske unije. Najbolj pomembno pa je sodelovanje predsedujoče države z Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo.

4.4.2.1 Sodelovanje z evropskim parlamentom

Predsednik vlade predsedujoče države na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta na začetku predsedovanja predstavi program predsedovanja in ob koncu zaključno poročilo, pred parlamentom pa nastopi tudi po zasedanjih Evropskega sveta. Predsedujoča država na plenarnih zasedanjih parlamenta redno poroča o delu Sveta EU, medtem ko njeni ministri sodelujejo v odborih Evropskega parlamenta, kjer razpravljajo o vsebinskih temah, si izmenjujejo mnenja in obravnavajo delo Sveta EU na posameznih področjih (Odnosi z drugimi ustanovami in organi Evropske unije, <http://www.eu2008.si>). V zakonodajnih postopkih soodločanja Svet EU v pogajanjih s parlamentom zastopa predsedujoča država. Ker je Evropski parlament politična institucija, je ključnega pomena dobro sodelovanje z njim na politični ravni (Zastopanje Sveta EU v odnosu do drugih EU institucij, <http://www.evropa.gov.si>).

4.4.2.2 Sodelovanje z Evropsko komisijo

Evropska komisija ima na področjih prvega stebra EU izključno iniciativno zakonodajno pravico, zato je dnevni red dela Sveta EU v veliki meri odvisen od dinamike njenega dela. Poleg tega ima Komisija tudi veliko strokovnega znanja, zato so dobri odnosi z njo in njenimi službami nujno potrebni za uspešno vodenje predsedovanja (Zastopanje Sveta EU v odnosu do drugih EU institucij, <http://www.evropa.gov.si>). Minister države, ki bo prevzela predsedovanje, se sestane z Evropsko komisijo, da se posvetujejo o programu predsedovanja.

4.4.3 Zastopanje Evropske unije v mednarodnem prostoru

Zastopanje Evropske unije v mednarodnem prostoru je najpomembnejša naloga predsedujoče države in ji daje tudi veliko odgovornost. Na srečanjih s tretjimi državami ali regionalnimi skupinami jo predstavlja trojka, ki je od podpisa Amsterdamske pogodbe leta 1997 sestavljena iz predstavnika predsedujoče države, Evropske komisije in visokega predstavnika za skupno zunanjo in varnostno politiko. Predsedujoči državi včasih pomaga tudi država članica, ki bo naslednja prevzela predsedovanje. Zasedanja s tretjimi državami potekajo na vrhunski ravni, udeležijo pa se jih predstavniki držav in vlad vseh 27 članic (Zastopanje Evropske unije v mednarodnem prostoru, <http://www.eu2008.si>). Sloveniji bo tako pri reševanju položaja Zahodnega Balkana pomagala naslednja predsedujoča država Francija.

Z Maastrichtsko pogodbo je predsedstvo pridobilo pristojnosti na področju skupne zunanje in varnostne politike. Tako predsedstvo v teh zadevah zastopa Evropsko unijo in je odgovorno za izvajanje odločitev, sprejetih skladno s tem naslovom. V tej funkciji izraža tudi stališča EU v mednarodnih organizacijah in na mednarodnih konferencah. Predsedstvo je torej odgovorno za t.i. politični dialog z državami, mednarodnimi organizacijami ter regionalnimi skupinami. V okviru mednarodnih organizacij predsedstvo pripravlja deklaracije in izjave, o katerih se predhodno uskladi z drugimi državami članicami (Zastopanje EU v odnosu do tretjih držav in mednarodnih organizacij, <http://www.evropa.gov.si>). Tu je vloga predsedujoče države še posebej pomembna, saj mora država nastopati v imenu 27-ih držav članic in zagovarjati njihove skupne interese.

5 ŠIRITEV EU IN PRISTOPNI PROCES

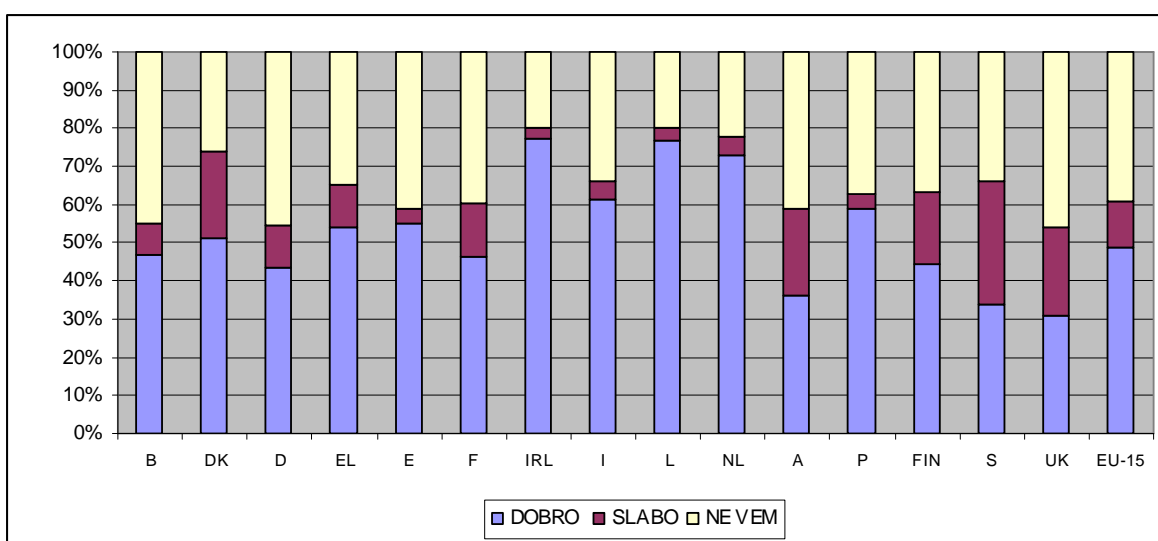
Širitev je eno izmed najmočnejših orodij politike EU, saj je, kot je pokazala nedavna zgodovina, prav privlačnost EU in želja postati država članica pomagala preoblikovati države Srednje in Vzhodne Evrope v moderne in uspešne demokracije. Širitev je pazljivo načrtovan proces, ki pomaga pri preoblikovanju vključenih držav, širi mir, stabilnost, blaginjo, demokracijo, človekove pravice in načela pravne države ter tržne ekonomije po vsej Evropi (Širitev EU, <http://www.evropa.gov.si>). Da bi EU tudi v prihodnje bila sposobna sprejeti nove članice, morajo biti države pristopnice pripravljene in sposobne v celoti prevzeti obveznosti članstva v EU, ta pa mora biti sposobna učinkovito delovati in se razvijati. Po drugi strani pa je potrebno za uspešno evropsko integracijo v vse širši EU zagotoviti učinkovito delovanje institucij EU ter nadaljnji trajnostni razvoj in trajnostno financiranje politik EU (Strategija širitve, <http://www.evropa.gov.si>).

Slovenija je članica Evropske unije postala leta 2004. Vstop v EU je na referendumu leto poprej, natančneje 23. marca 2003, podprlo 89,64 % volivcev. Pred tem pa je bilo potrebno skozi dolgoletna pogajanja doseči dogovor o pogojih pristopa Slovenije, prilagoditi slovensko

zakonodajo evropski ter tako odpraviti razlike, ki bi onemogočale ali ovirale dosego katerega od ciljev EU oziroma delovanje njenega notranjega trga (Slovenija, članica EU, <http://www.evropa.gov.si>).

Referendumi so potekali tudi v drugih državah članicah. Nestrinjanj s članstvom je bilo malo, se jih pa kar nekaj po posameznih državah ni moglo odločiti, ali je članstvo za njihovo državo dobra ali slaba poteza.

Slika 1: Javno mnenje in Evropa. Je članstvo EU za državo dobra ali slaba odločitev?

Vir: Eurobarometer, št. 51, pomlad 1999

5.1 Pristopni proces

Skladno z 49. členom Pogodbe o Evropski uniji (PEU – Maastrichtska pogodba) lahko vsaka evropska država zaprosi za članstvo v EU, če spoštuje človekove pravice in temeljne svoboščine, načela svobode, demokracije in pravne države, to je načela, ki so skupna državam članicam (6.1 člen PEU). Toda pristop je možen le, če določena evropska država izpolnjuje vsa pristopna merila, ki jih je leta 1993 določil Evropski svet v Kopenhavnu, leta 1995 pa jih je Evropski svet v Madridu še okrepil. Ti kriteriji (Kopenhavnska merila) so (Pristopni proces, <http://www.evropa.gov.si>):

- politični: stabilne institucije, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, človekove pravice in spoštovanje zaščite manjšin;
- gospodarski: delujoče tržno gospodarstvo in sposobnost obvladovanja konkurence in tržnih sil v EU;

- sposobnost države, da sprejme obveznosti članstva in se zavzema za cilje politične, gospodarske in denarne unije;
- prevzem pravnega reda (celotne evropske zakonodaje) in učinkovito izvajanje le-tega s primernimi upravnimi in pravosodnimi strukturami.

Med vsako državo kandidatko in Evropsko komisijo, ki zastopa EU, se opravijo pristopna pogajanja. Država, ki se želi pridružiti EU, vloži pri Svetu EU prošnjo za članstvo, slednji pa zaprosi Evropsko komisijo za oceno o zmožnosti prosilke, da izpolni pogoje za pridobitev članstva. Če komisija poda pozitivno mnenje in če se Svet EU soglasno odloči za pogajalski mandat, se pogajanja s kandidatko in vsemi državami članicami uradno začnejo. Prvi korak pri pogajanjih je t.i. pregled (Pogajanja, <http://www.evropa.gov.si>). Po pregledu usklajenosti poglavja države članice po priporočilu Komisije odločijo, ali se pogajanja o poglavju lahko začnejo, ali pa sprejmejo sklep o merilih uspešnosti, ki jih mora država kandidatka izpolniti, preden se lahko pogajanja začnejo. Pogajanja obsegajo celotni *Acquis communautaire*, poglavje za poglavjem, pri čemer se išče dogovor, do kdaj oziroma kako bo država kandidatka prilagodila zakonodajo in prakso zahtevam EU. Posamezno poglavje se začasno zapre, le ko so vse države članice zadovoljne z napredkom. Dokončno se poglavja zaprejo in pogajanja končajo, ko so pogoji in okoliščine pristopa določene v Pristopni pogodbi (Pogajanja, <http://www.evropa.gov.si>). Komisija redno obvešča Svet EU in Parlament o pripravah držav kandidatk na članstvo. Ta tako imenovana poročila o spremljanju in poročila o napredku ocenjujejo napredek, ki ga vsaka država doseže v okviru priprav na pristop, pomagajo pa tudi državam kandidatkam pri načrtovanju dela v procesu pristopa. Ko so pogajanja o vseh poglavjih zaključena, so rezultati pogajanj vključeni v osnutek pristopne pogodbe, o katerem se dogovorijo Svet EU in države pristopnice. Ta osnutek pogodbe se nato predloži Komisiji, da poda svoje mnenje, ter Evropskemu parlamentu v njegovo privolitev. Po podpisu se pristopna pogodba predloži državam članicam ter vsaki dotični državi pristopnici, da jo ratificirajo v skladu s svojimi ustavnimi postopki. Ko je postopek ratifikacije končan in pogodba stopi v veljavo, kandidatka postane država članica (Postopek ratifikacije in pristop, <http://www.evropa.gov.si>). V letih, ko potekajo pogajanja, države kandidatke prejemajo pomoč EU, da bi lažje gospodarsko napredovale. Evropska unija državi članici, ki predseduje Svetu Evropske unije, pokrije večino stroškov za vodenje dela na sedežu Sveta EU v Bruslju in Luksemburgu (na voljo da prostore za zasedanja, zagotovi in plača tolmačenje, poskrbi za prevajanje in kopiranje gradiv). Predsedujoča država pa mora plačati organizacijo Evropskega sveta (približno 1,1 milijona evrov). Dogodke, ki jih predsedujoča organizira v svoji državi, v celoti financira sama, Generalni sekretariat Sveta EU pa poravnava stroške tolmačenja za pet neformalnih srečanj Sveta EU v predsedujoči državi. Stroški predsedovanja Slovenije v prvi polovici leta 2008 so bili ocenjeni na okrog 62 milijonov evrov (Financiranje predsedovanja, <http://www.evropa.gov.si>). Slovenija je postala članica Sveta Evrope 14. maja 1993. Države Hrvaška, Turčija in Makedonija imajo status države kandidatke, potencialne kandidatke pa so Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna Gora ter Srbija, vključno s Kosovom.

6 ODLOČANJE

Odločanje na ravni EU je rezultat medsebojnega vplivanja različnih udeležencev, predvsem tako imenovanega »institucionalnega trikotnika«, ki ga tvorijo Evropski parlament, Svet Evropske unije in Evropska komisija. V nekaterih primerih lahko v postopku odločanja sodelujejo tudi drugi organi. V večini primerov se postopek odločanja začne s predlogom Komisije. O njenem predlogu odločata Svet Evropske unije in Evropski parlament, če je potrebno tudi po posvetovanju z drugimi institucijami Evropske unije. Na podočju skupne zunanje in varnostne politike ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, kjer sodelovanje še vedno poteka na medvladni ravni, se postopek odločanja lahko začne na pobudo Komisije ali katere koli države članice (Rabzelj, 2007, str. 19, 20).

Odločitve v Svetu EU se sprejemajo z glasovanjem, pri čemer ima vsaka država določeno število glasov. Več, kot ima država prebivalcev, več glasov ima, toda število glasov je ponderirano v dobro državam z manj prebivalci.

Tabela 2: Dodelitev glasov v Svetu Evropske unije po posameznih državah članicah

Države članice	Število glasov
Nemčija, Francija, Italija in Velika Britanija	29
Španija in Poljska	27
Romunija	14
Nizozemska	13
Belgija, Češka, Grčija, Madžarska in Portugalska	12
Avstrija, Bolgarija in Švedska	10
Danska, Irska, Litva, Slovaška in Finska	7
Ciper, Estonija, Latvija, Luksemburg in Slovenija	4
Malta	3
Skupaj	345

Vir: Sprejemanje odločitev. Najdeno na spletnem naslovu <http://evropa.gov.si/institucije/svet-eu/>

Na nekaterih posebej občutljivih področjih, kot so skupna zunanja in varnostna politika, obdavčenje, azilna politika in politika priseljevanja, pa morajo biti odločitve Sveta EU sprejete soglasno. Kvalificirana večina je dosežena, če se strinja večina (v nekaterih primerih dvotretjinska večina) držav članic (14 držav) in če je najmanj 255 glasov za – kar predstavlja 73,9 odstotka skupnega števila glasov. Poleg tega lahko katera koli država članica zahteva potrditev, da članice, ki sestavljajo večino glasov za, predstavljajo vsaj 62 odstotkov celotnega prebivalstva Unije, sicer se odločitve ne sprejme (Sprejemanje odločitev, <http://www.evropa.gov.si>).

7 SLOVENSKO PREDSEDSTVO EU 2008 IN NJEGOVA OCENA

Slovenija je del evropske družine postala 1. maja 2004. Slovenski proces približevanja k Evropski uniji se je začel leta 1993, ko sta Evropska unija in Slovenija sklenili sporazum o sodelovanju. Za članstvo v EU je Slovenija zaprosila leta 1996. Leta 1997 je Evropska komisija izrazila pozitivno mnenje o Sloveniji kot kandidatki za članstvo v Evropski uniji. Pogajanja Slovenije za pristop k EU so se začela leta 1998 in zaključila leta 2002. Pristopna pogodba med Slovenijo in Evropsko unijo je bila podpisana aprila 2003 v Atenah (Slovenija članica EU, <http://www.ec.europa.eu>). S pristopom je pravni red EU postal del slovenske zakonodaje in evropske zadeve notranje zadeve Slovenije in njenih prebivalcev. S pristopom k EU ima Slovenija svoje predstavnike v vseh institucijah EU in sodeluje pri vseh odločitvah, ki jih institucije sprejemajo. Slovenija je kot članica Evropske unije sodelovala pri pogajanjih o naslednji finančni perspektivi, slovenskim državljanom je omogočen dostop do trga delovne sile v ostalih državah članicah, do izobraževanja, enostavnejšega potovanja po Evropi, dostop do evropskih sredstev ... (Slovenija članica EU, <http://www.ec.europa.eu>). Svet Evropske unije je decembra 2004 sprejel odločitev, da bo Slovenija prva izmed novih članic, ki bo predsedovala Svetu EU.

Glavni izzivi Slovenije kot članice EU (Slovenija članica EU, <http://www.ec.europa.eu>):

- predsedovanje Svetu Evropske unije v letu 2008,
- vstop v Schengensko območje v decembru 2007,
- jasno in učinkovito zastopanje stališč do evropskih politik.

Slovensko predsedovanje se je pričelo 1. januarja 2008. Projekt predstavlja enega največjih izzivov vse od osamosvojitve naprej. Osnova dela slovenskega predsedovanja je bil širši 18-mesečni program, ki ga je Slovenija oblikovala v triu skupaj z Nemčijo in Portugalsko. Vsebuje štiri osrednje poudarke (Prednostne naloge slovenskega predsedstva, <http://www.svez.gov.si>):

- prihodnost Evropske unije,
- Lizbonsko strategijo,
- območje svobode, varnosti in pravice,
- zunanjo vlogo v EU.

V skladu s tem je bil osnovan tudi slovenski šestmesečni program, ki predstavlja nabor političnih prednostnih nalog in je vodilo pri vseh dejavnostih v šestih mesecih. Predsedstvo je opredelilo pet prednostnih področij svojega delovanja (Prednostne naloge slovenskega predsedstva, <http://www.svez.gov.si>):

- prihodnost Evrope - pravočasna uveljavitev Lizbonske pogodbe,
- uspešen zagon novega ciklusa lizbonske strategije,

- korak naprej v reševanju energetske-podnebnih vprašanj,
- nova pozornost Zahodnemu Balkanu in
- spodbujanje dialoga med različnimi kulturami, prepričanji in izročili v okviru evropskega leta medkulturnega dialoga.

7.1.1.1 Prihodnost Evrope - pravočasna uveljavitev Lizbonske pogodbe

Po podpisu Lizbonske pogodbe 13. decembra 2007 bo glavna naloga držav članic v letu 2008 uspešna izvedba ratifikacijskih postopkov, tako da bi nova pogodba lahko začela veljati pred volitvami v Evropski parlament leta 2009.

7.1.1.2 Uspešen zagon novega ciklusa Lizbonske strategije

Lizbonska strategija je bila ena izmed ključnih prednostnih nalog slovenskega predsedstva. Na spomladanskem Evropskem svetu je bil izveden drugi triletni cikel prenovljene Lizbonske strategije. Strategija prinaša rezultate, ki se kažejo v povečani rasti in zaposlovanju, zato korenite spremembe prednostnih področij delovanja in procesa niso potrebne. Osredotočiti se moramo predvsem na izvajanje nacionalnih programov reform. Ključno je nadaljevanje procesa in čim bolj gladek prehod v naslednji cikel. Slovenija si bo zato prizadevala za pravočasno sprejetje integriranih smernic za rast in delovna mesta (2008-2010), ki naj se ne bi koreniteje spreminjale. Še naprej so v ospredju štiri prednostna področja Lizbonske strategije: vlaganje v raziskave, znanje in inovacije; razvoj konkurenčnega poslovnega okolja; prilagoditev trga dela in odgovori na demografske izzive; vprašanja energetike in podnebnih sprememb.

7.1.1.3 Korak naprej v reševanju podnebno-energetskih vprašanj

Evropski svet je marca 2007 opredelil temeljne elemente nove evropske integrirane podnebne in energetske politike. Podnebno-energetski sveženj, ki ga je konec januarja izdala Evropska komisija, je predstavljal eno ključnih prednostnih nalog slovenskega predsedstva. Vodila so se izjemno zahtevna pogajanja, s pričakovanji, da bodo države članice in institucije EU konstruktivno sodelovale. Slovenija si je in si bo prizadevala za čim prejšnji dogovor glede svežnja (konec leta 2008, najkasneje začetek leta 2009), saj bi si s tem Evropa zagotovila dober izhodiščni položaj pri sklepanju dogovorov z mednarodnimi partnerji o post-kjotskem režimu, katerega cilj je doseči uravnoteženo in pošteno ureditev po letu 2012. Slovensko predsedstvo si je prizadevalo tudi za napredek pri oblikovanju energetske politike EU, saj je ta tesno povezana z bojem proti podnebnim spremembam.

7.1.1.4 Nova pozornost Zahodnemu Balkanu

Stabilnost Zahodnega Balkana je izredno pomembna za varnost in blaginjo celotne Evropske unije. Zato je predsedstvo prepričano, da bi razvoj evropske perspektive držav Zahodnega Balkana moral ostati poglobljena točka na dnevnem redu EU. Tako si Slovenija je in bo prizadevala za ponovno potrditev Solunske agende iz leta 2003, dokončanje mreže

stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov in krepitev regionalnega sodelovanja na različnih področjih.

Rešitev vprašanja Kosova in implementacija novega statusa, kjer mora EU prevzeti vodilno vlogo, mora zagotoviti večjo stabilnost in varnost v celotni regiji.

7.1.1.5 Spodbujanje dialoga med različnimi kulturami, prepričanji in izročili v okviru Evropskega leta medkulturnega dialoga

V okviru evropskega leta medkulturnega dialoga si je in si bo predsedstvo prizadevalo za krepitev dialoga znotraj EU, saj je ta temelj sobivanja vseh evropskih državljanov. Pomembno je, da se njegovega pomena zaveda širša evropska javnost. Predsedstvo si je zlasti prizadevalo za spodbujanje medkulturnega dialoga z Zahodnim Balkanom, poseben prispevek v tem okviru pa je tudi slovenska pobuda za ustanovitev Evro-sredozemske univerze s sedežem v Piranu.

7.2 Ocena predsedovanja

Po podatkih Službe Vlade Republike Slovenije za evropske zadeve je slovensko predsedstvo doseglo pomembne rezultate (Prednostne naloge slovenskega predsedstva, <http://www.svez.gov.si>).

Države članice so se decembra 2007 s podpisom Lizbonske pogodbe zavezale k njeni čim prejšnji ratifikaciji. Ta cilj je do sedaj doseglo že 19 držav, v preostalih državah članicah pa ratifikacijski postopki še potekajo. Republika Slovenija je pogodbo ratificirala kot druga država članica 29. januarja 2008.

V luči uveljavitve Lizbonske pogodbe s 1. januarjem 2009 je Slovenija v času predsedovanja vodila pripravljalno delo za začetek njenega izvajanja. Na podlagi neformalnih posvetovanj o različnih odprtih vprašanjih je predsedstvo izdalo tudi poročilo o opravljenem delu.

S spomladanskim Evropskim svetom 2008 se je uspešno začelo drugo triletno obdobje prenovljene Lizbonske strategije za čas od 2008 do 2010. Slovensko predsedstvo je pustilo svoj pečat predvsem na več področjih.

Na področju znanja in inovacij smo dali nov zagon z uvedbo t.i. »pete svoboščine – prostega pretoka znanja« in t.i. Ljubljanskega procesa. Namen je vzpostaviti tesnejše sodelovanje udeležencev v evropskem raziskovalnem prostoru. K temu bo pomembno prispeval tudi Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo, glede katerega smo se dogovorili, da bo imel sedež v Budimpešti. Pomemben prispevek k visokotehnološkemu razvoju EU je tudi dogovor o izvajanju evropskega sistema satelitske radio navigacije Galileo. Prav tako smo sprejeli

pomembne sklepe glede spodbujanja ustvarjalnosti in inovativnosti z izobraževanjem, družinam prijaznimi znanstvenimi karierami ter vlogo kulture in ustvarjalnosti v Lizbonski strategiji.

Na področju krepitev konkurenčnosti podjetij smo se posvetili predvsem spodbujanju hitre rasti malih in srednje velikih podjetij in ukrepom za zmanjševanje administrativnih ovir (pomemben je sprejem »paketa za proizvode« in zagon programa Eurostars).

V prizadevanjih za zmanjševanje administrativnih bremen smo ponovno potrdili zavezanost nadaljevanju pobude za boljšo pripravo predpisov (-25 odstotkov do leta 2012).

Veliko pozornost smo namenili tudi krepitevi socialne razsežnosti Lizbonske strategije. Sprejeli smo zavezo k postopnemu izvajanju dogovorjenih skupnih načel o prožni varnosti kot enem ustreznih pristopov k soočanju z izzivi 21. stoletja, med drugim – z demografskimi spremembami, pospešenim tehnološkim napredkom in procesom globalizacije. Naš osrednji poudarek je bil na izboljšanju položaja mladih, prispevali smo tudi k evropski razpravi o demografskih izzivih ter k sprejemanju ukrepov na področju enakosti spolov.

V zvezi s podnebno-energetskim svežnjem, ki ga je evropska komisija izdala januarja 2008, smo dosegli vse zastavljene cilje. Na spomladanskem Evropskem svetu smo sprejeli ključne politične odločitve, ki so pogoj za njegovo pravočasno sprejetje: zavezo za politični dogovor med državami članicami do konca leta 2008 in dogovor o temeljnih načelih pri razdelitvi bremen. V obsežnih in intenzivnih nadaljnjih razpravah je bil dosežen pomemben napredek pri razumevanju predlaganih rešitev ter poenotenju stališč držav članic. Potekala so tudi neformalna srečanja z Evropskim parlamentom.

Le s pravočasnim sprejetjem tega zakonodajnega svežnja bo EU lahko odigrala vodilno vlogo in verodostojno nastopila na mednarodnih pogajanjih za sklenitev dogovora o celovitem globalnem sporazumu o podnebnih spremembah za obdobje po letu 2012, ki bodo decembra 2009 v Kopenhavnu. Prizadevanja za pravočasno sklenitev tega sporazuma so bila vključena tudi v vsa srečanja s tretjimi državami, pomembni dogovori, ki bodo prispevali k enotnejšemu pristopu v boju proti podnebnim spremembam, pa so bili sklenjeni na vrhovih EU-Japonska ter EU-Latinska Amerika in Karibi.

Največji uspeh predsedovanja na področju energetike je dogovor o tretjem zakonodajnem svežnju za liberalizacijo notranjega trga za elektriko in zemeljski plin. Po predložitvi kompromisnega predloga nam je uspelo zblížati stališča sedemindvajsetice in doseči široko soglasje o ključnih sestavinah pri vseh petih zakonodajnih predlogih, tako za elektriko kot tudi za plin.

V času predsedovanja je bila sklenjena mreža stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov z državami Zahodnega Balkana. Podpisana sta bila sporazuma s Srbijo ter Bosno in Hercegovino.

Pomemben uspeh so sektorske pobude. Gre za konkretne pobude na področju regionalnega sodelovanja in gospodarskega razvoja:

- dialog o vizumski liberalizaciji se je začel z vsemi državami Zahodnega Balkana,
- Evropski komisiji smo podelili mandat za začetek pogajanj o prometnem sporazumu;
- dogovorili smo se o ustanovitvi Investicijskega sklada za Zahodni Balkan;
- vzpostavili smo okrepljeno sodelovanje med regijo in EU na področju civilne zaščite;
- dali smo pobudo za prenos metodologije EU in enako pripravo ocen ogroženosti zaradi organiziranega kriminala za države jugovzhodne Evrope (SEE OCTA) ter pobudo za prenos priporočil s področja boja proti terorizmu na države Zahodnega Balkana.

Ob razglasitvi kosovske neodvisnosti smo se zavzeli za stabilnost regije in navzočnost EU na Kosovu v okviru misije EULEX in s pomočjo posebnega predstavnika EU.

Nadaljevala so se pristopna pogajanja s Hrvaško in Turčijo. V pristopnih pogajanjih s Hrvaško je slovensko predsedstvo odprlo štiri poglavja, s Turčijo pa dve poglavji.

Pomembnejši dosežek v okviru evropske sosedске politike (ENP) je začetek izvajanja Črnomske sinergijske pobude, s katero je bila načrtovana politična usmeritev za skupne dejavnosti v regiji.

Predsedovanje smo simbolično in tudi dejansko začeli z otvoritvenim dogodkom ob Evropskem letu medkulturnega dialoga v Ljubljani. V nadaljevanju so se razvrstile številne razprave in konference. Za krepitev medkulturnega dialoga so bile sprejete številne pobude na področju vključevanja kulturne dimenzije v zunanje odnose EU, mladih, šolstva, večjezičnosti, kulture. Poseben prispevek Slovenije h krepitvi partnerstva in dialoga je projekt ustanovitve Evro-sredozemske univerze v Piranu junija 2008.

Na zakonodajnem področju smo dosegli pomemben preboj pri sprejemanju dveh aktov s področja delovnega prava, o katerih so pogajanja potekala že več let. Gre za direktivo o delovnem času in direktivo o delovnih pogojih začasnih delavcev, ki sta ključnega pomena za evropske delavce, saj urejata področje delovnega časa in pravice delavcev, ki delajo prek agencij.

Na področju varstva okolja smo v postopku soodločanja z Evropskim parlamentom potrdili štiri ključne akte: direktivo o odpadkih, ki uvaja bolj kakovostno ravnanje z odpadki, uredbo o živem srebru in direktivo o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike, ki

urejata bolj varno ravnanje z zdravju zelo škodljivimi snovmi, ter direktivo o vključevanju emisij iz letalskega prometa v shemo trgovanja z emisijami (ETS), ki predstavlja enega ključnih ukrepov za celovito zmanjšanje emisij CO₂. Sprejeta je bila tudi direktiva o kazensko-pravnem varstvu okolja, ki ravnanja zoper okolje, ki imajo uničujoče posledice za človekovo zdravje in okolje, opredeljuje kot hujša kazniva dejanja.

V postopku soodločanja z Evropskim parlamentom smo sprejeli tudi celo vrsto pomembnih aktov, ki prispevajo h krepitvi notranjega trga: t.i. paket za proizvode, odločbo o mobilnih satelitskih storitvah, direktivo o poštnih storitvah, nov carinski zakonik, uredbo o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet. K višji ravni zaščite potrošnikov bo prispevala tudi direktiva o potrošniških kreditnih pogodbah.

Na področju notranjih zadev smo uspeli zaključiti zahtevana pogajanja v Svetu EU, ki so trajala več kot tri leta, ter doseči dogovor glede direktive o vračanju, ki ureja skupne standarde in postopke za vrnitev državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v EU. Po intenzivnih pogajanjih smo dosegli politični dogovor o preoblikovanju Europolu v agencijo EU.

Na področju pravosodja smo zaključili pogajanja z Evropskim parlamentom glede direktive o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah in dosegli dogovor v Svetu EU glede izvrševanja obsodb, izrečenih v nenavzočnosti.

V času predsedovanja so potekala štiri vrhunska srečanja EU s tretjimi državami: EU-Japonska, EU-Latinska Amerika in Karibi, EU-ZDA, EU-Ruska federacija. Ti vrhovi so bili namenjeni krepitvi strateške dimenzije odnosov in partnerstva med EU in omenjenimi državami, hkrati pa so bili priložnost za razpravo o aktualnih globalnih, regionalnih, gospodarskih, varnostnih in drugih vprašanjih, vključno s podnebnimi spremembami in energetiko.

Pomemben dosežek je potrditev pogajalskega mandata za začetek pogajanj za novi sporazum med EU in Rusijo, ki bo nadomestil Sporazum o partnerstvu in sodelovanju.

Sestavni del predsedovanja so tudi dogodki, ki jih ni mogoče predvideti in se nanje predhodno pripraviti. Slovensko predsedstvo se je na vse nepričakovane dogodke odzvalo hitro in premišljeno. Marčni Evropski svet se je odzval na pretrese na finančnih trgih. Posodobljeni so bili trije obsežni in podrobni časovni načrti za ukrepe na različnih področjih ureditve in nadzora finančnih trgov. Podpisan in uveljavljen je bil tudi Memorandum o sodelovanju pri čezmejni finančni stabilnosti.

Pozornost smo posvetili tudi politiki bio goriv in krepitvi izvajanja razvojnih ciljev tisočletja. Predsedstvo se je odzvalo tudi na dogodke v Keniji in Čadu, nemire v Tibetu, potres na Kitajskem ter ciklon v Burmi/Mjanmaru.

8 PRIMERJAVA ITALIJANSKEGA IN IRSKEGA PREDSEDOVANJA

Italija je Svetu Evropske unije predsedovala v drugi polovici leta 2003. Program je vseboval pet prednostnih nalog: končati pogajanja in sprejeti ustavo; doseganje višjih stopenj gospodarske rasti v Evropi; širitev Evropske unije s posredovanjem na krznih področjih; uspešno sodelovanje z ZDA; boj proti terorizmu, kriminalu in ilegalnim imigracijam.

Italijo je v prvi polovici leta 2004 nasledila Irska. Njene prednostne naloge so bile: uspešna širitev Evropske unije; večja gospodarska rast z upoštevanjem Lizbonske strategije vključno s konkurenčnostjo, zaposlenostjo in socialnim vprašanjem; večja svoboda, pravica in varnost; Evropska unija in tretji svet.

Irsko predsedstvo je uspešno dokončalo kar nekaj nalog, ki si jih je sicer zadalo italijansko predsedstvo, a jih zaradi slabega predsedovanja ni izvršilo in zaključilo. Najpomembnejša uspešno rešena naloga je bil zaključek pogajanj za sprejetje ustave. Irsko predsedovanje je bilo tako zelo uspešno pri sklepanju sporazumov in v pogajanjih. Dobro vodenje je bilo predvsem rezultat irske vlade.

Tri pomembne ugotovitve se pokažejo, ko primerjamo ti dve predsedovanji. Prva ugotovitev je vezana na način vodenja EU, kjer se je na strani Italije čutila razlika med državnimi uradniki in oblastjo, prav tako so se znotraj vlade oblikovali različni pogledi. V nasprotju z Italijo je Irska vlada zelo čvrsta in stabilna.

Druga ugotovitev je poseben, če ne celo značilen za Italijo, italijanski predsednik, znan kot polemična in prepirljiva osebnost. Tako doma kot zunaj države je eden od glavnih vzrokov za slabo vodenje predsedovanja. To postane še posebej opazno, ko položaj, ki ga ima, postane pomembnejši od odnosov z EU, odnosov z vlado in med zborovanji. Irski ministrski predsednik, je v nasprotju z italijanskim užival sloves človeka, ki trdo dela, posebej v pogajanjih, ki so predsedovanje ocenila za uspešno.

Tretja ugotovitev pa razkriva značilno obliko nestrpne politike v Italiji, ki se je dogajala med predsedovanjem. Tu govorimo o sporu med ministrskim predsednikom Berlusconiem in predsednikom komisije Romanom Prodiem, ki sta se ves čas predsedovanja borila, kdo od njiju bo predsednik naslednjih volitev. To pomeni, da sta bila obdobje predsedovanja in prisotnost EU izkoriščena za lastne interese države, reševanje domačih težav in prihodnjih

volilnih bojev. Irska je tudi tu delovala drugače, saj se je zavedala pomembnosti položaja v času predsedovanja.

Nekateri avtorji so mnenja, da male države lahko bolje vodijo predsedovanje kot druge. Glavni razlog zato je najbrž v tem, da se majhne države nerade branijo, za to so raje nepristranske in pravične. Njihova majhnost zahteva dobro sodelovanje državnih organov in služb z organi EU tudi za doseganje soglasnosti pri pogajanjih in iskanju ravnotežij. Nerade se odločajo za enostranske pobude in se zavedajo, da koristi za EU pomenijo nacionalno korist.

Italijanska vlada je znana kot bolj euroskeptična kot njene predhodnice. Zdi se, da ima manj volje in pripravljenosti, da bi igrala pravila Evropske unije. Sodeč po člankih v tujih časopisih in govornih nastopih tujih političnih voditeljev so bila pričakovanja ostalih članic nizka, če ne celo negativna, ko je Italija začela svoje predsedovanje. Šlo je za nekakšno vrzel, ki se je na koncu predsedovanja pokazala za resnično. Ne moremo pa reči, da je Italijanska vlada stala križem rok in ves čas delovala nepravično. Seveda so bile tudi dobre strani, omenimo lahko nepopustljivost italijanske vlade pri doseganju sporazuma Pakta stabilnosti in rasti.

Irska vlada je bila pri svojem predsedovanju uspešna, saj se je zavedala pozitivnih strani političnega vodenja, ki se je izkazal za uspešnega in se je v roku šestih mesecev še izboljšal. Irsko prebivalstvo je bilo ob zadnjem referendumu zelo evroskeptično, vendar se je ta skeptičnost zelo zmanjšala v času predsedovanja. To je potrdil tudi evrobarometer, kjer je bila Irska na prvem mestu kot država z največ podpore EU. Ravno nasprotno je evrobarometer za Italijo pokazal, da se je podpora EU znižala celo v državah, ki so prej povezovanje EU spodbujale.

Seveda obstajajo tudi faktorji moči zaradi velikosti države ali pa njenega političnega in ekonomskega vpliva. Velike države imajo vpliv na predsedovanje, lažje zagotovijo sredstva, imajo večjo moč in vpliv pri izvajanju funkcij. Še posebno je to vidno pri vodenju poslov, političnem vodenju, predstavitvi zunanjemu svetu. Olajšane so poti do sredstev, s katerimi velika država lahko doseže ravnotežje in kompromise. Tu so še drugi faktorji, kot so prepričljivost za ideje, strokovnost, diplomatske sposobnosti, izkušnje predsedovanja iz preteklosti, poznavanje zunanje politike, politična kredibilnost. Majhna država Irska je izvedla funkcijo predsedovanja bolje kot ena od največjih članic Evropske unije, Italija. To je dokaz, da imajo faktorji moči pri predsedovanju majhno moč (What makes a good EU presidency, <http://www.aei.pitt.edu>).

9 PREDSEDOVANJE VELIKE BRITANIJE

9.1 Prednostne naloge

Velika Britanija je s 1. julijem 2005 prevzela predsedovanje EU od Luksemburga. Britanci so za prednostne določili naslednje naloge (Predsedovanje Velike Britanije, <http://www.evropa.gov.si>):

- čim bolj se približati dogovoru o finančni perspektivi 2007-2013, ki bo zajemala tudi financiranje preoblikovane skupne kmetijske politike;
- gospodarske reforme v obliki izboljšanja in poenostavljenja urejanja EU politik in sprejemanja zakonodaje, kakor tudi sprejemanje aktualnih spremembnih smernic oz. direktiv (npr. direktive o storitvah, direktive o poslovnem času, direktive o kemikalijah);
- zagotavljanje varnosti in stabilnosti, ki zajema boj proti terorizmu, nadaljnjo širitev EU (predvsem začetek pogajanj s Turčijo 3. oktobra), preseljevanje in boj proti trgovini z ljudmi;
- krepitev vloge EU v svetu s poudarkom na liberalizaciji svetovne trgovine v okviru Svetovne trgovinske organizacije, okrepitevi razvojnih pomoči predvsem Afriki in boju proti podnebnim spremembam.

Predsedstvo je dalo poudarek na pospeševanje večje gospodarske rasti in socialne varnosti, večje število delovnih mest, boljši življenjski standard in boljšo socialno varnost. Pomembni naj bi bili ekonomska reforma (izobraževanje, širjenje domačega trga, boljši zaposlitveni pogoji, Lizbonska strategija), boljša regulacija (vpliv davka na zakonodajo EU, ukinitve nekaterih zakonov), direktiva o delovnem času in direktiva o storitvah, akcijski načrt o finančnih storitvah in The Chemicals Regulation (REACH - večje prizadevanje za zdravje ljudi in čisto okolje). Pri varnosti in stabilnosti so izpostavili boj proti terorizmu, kjer bi nadaljevali s Protiterorističnim planom EU, ki državnim organom držav članic omogoča lažji dostop do podatkov kjerkoli v Evropski uniji. Pripravili naj bi akcijski plan o prostem gibanju ljudi ter izboljšali sodelovanje policije med državami, poostril naj bi se tudi nadzor migracij v državah EU. Pri širitvi je bil prvi cilj začetek pogajanj s Turčijo, sledila naj bi priprava in vstop Bolgarije in Romunije januarja 2007, temu pa pristopna pogajanja s Hrvaško. Pri boljši vlogi Evrope v svetu pa so izpostavili Doha Development Agenda, ki naj bi pospeševala večjo globalno gospodarsko rast ter pomoč trgovin držav v razvoju. Strategijo za boljše življenje, vodenje države, mir in varnost, nudenje osnovne pomoči, rast in trge Afrike naj bi predstavili septembra na vrhu v New Yorku. Vpliv letalstva ter naraščajoče gospodarstvo ter z njim povezano onesnaževanje s strani Indije in Kitajske naj bi bili tema klimatskih sprememb. Mir in stabilnost na Srednjem Vzhodu, s poudarkom na Afganistanu, Afriki, Izraelu, Palestini, Iraku, Iranu in Darfurju, mir in stabilnost na Balkanu, s poudarkom na Kosovu, večja

sposobnost obrambe EU in reforma evropskega režima sladkorja so bile prav tako zastavljene naloge (Priorities for the UK Presidency of the EU 2005, <http://www.eu2005.gov.uk>).

9.2 Ocena predsedovanja

Sklenitev sporazuma o evropskem proračunu je bila sicer dosežena, toda ni bilo doseženih reform za Skupno kmetijsko politiko. Oblikovanje proračuna je bilo ovirano in sprejeto v zadnjem hipu, naslednje leto ga je Evropski Parlament celo zavrnil. Veliko kritik je bilo tudi na to, da želi Velika Britanija okrepiti konkurenčnost EU na račun šibkejše sociale.

Največ pohval je Velika Britanija dobila za uspešna pogajanja s Turčijo. Tudi Makedonija je v tem času postala kandidatka kljub nasprotovanju. Velika Britanija je z doseženim sporazumom za dostop do podatkov o ljudeh preko telefona in interneta veliko dosegla tudi v boju proti terorizmu. V času britanskega predsedovanja je EU dobila tudi prvo pravo strategijo za boj proti terorizmu, medtem ko sporazum za lažje zbiranje dokazov za nadzor migrantov in prostega gibanja ljudi ni bil dosežen.

Pri ekonomski reformi ni bilo opaznih sprememb, odprta so ostala tudi socialna vprašanja. Edino nekoliko boljša regulacija je Bruslju omogočila, da je ukinil nekaj nepomembnih zakonov.

Korist za Evropsko unijo se je pokazala tudi z doseženim sporazumom v Montrealu zaradi ukinitve Kjotskega protokola o zmanjšanju emisij ogljikovega dioksida in petih ostalih toplogrednih plinov. Direktive o kemikalijah niso bile izpolnjene.

Afriški dolg in pravično trgovino je Velika Britanija postavila na sam vrh dnevnega reda G8 (mednarodna pristojna oblast, ki jo sestavljajo Kanada, Italija, Francija, Nemčija, Japonska, ZDA, Rusija, Velika Britanija in EU), potem pa pomagala prekiniti evropski dogovor o subvencionirani proizvodnji sladkorja, kar naj bi zelo prizadelo revne države. Pozitivna stvar pa je v tem, da je dala odločilno podporo Evropske unije dogovoru Združenih narodov o zaščiti civilnega prebivalstva pred genocidom (UK EU Presidency scorecard, <http://www.news.bbc.co.uk>).

Kljub uspešni sklenitvi sporazuma o evropskem proračunu na decembrskem vrhu in uspešnim pogajanjem s Turčijo predsedovanje Velike Britanije ni prejelo velikih pohval. Govor PM Tonya Blaira na Evropskem parlamentu junija 2005 je bil sicer poln ambicioznih načrtov in navdušujoč, vendar pa so bili vsi naslednji polni dvomov in nezaupanja. Doma in v celotni Evropski uniji je bilo veliko zamujenih priložnosti. Ničesar niso dosegli in storili za boljšo regulacijo, vidnejših rezultatov ni bilo niti za manjše onesnaževanje okolja in klimatske

spremembe. Vodenje Sveta s strani Velike Britanije je bilo pomajkljivo in premalo odločujoče. Nazadovala je tudi socialna politika (UK Presidency, <http://www.euractiv.com>).

Velika Britanija je Svetu Evropske unije že predsedovala. Vidnega napredka ni. Prednostne naloge in cilje še vedno določa tako, da koristi predvsem sebi. Glede na to, kako velika in pomembna država je, bi lahko EU ponudila več.

10 AVSTRIJSKO PREDSEDOVANJE

10.1 Prednostne naloge

Zaradi že omenjenega slabega predsedovanja Velike Britanije je večino njenih nedokončanih, pa tudi nikoli začelih nalog morala prevzeti Avstrija. Slednja je sprejela izziv in bila prepričana vase, da bo našla rešitve in naloge uspešno zaključila. Predsedovanje Svetu EU je začela v prvi polovici leta 2006.

Ena izmed prednostnih nalog je bila več delovnih mest in višja gospodarska rast. Lizbonska pogodba, zasnovana v letu 2000, omogoča državam članicam dosežke pri uresničevanju notranjega trga, inovativnosti, podjetništvu, raziskavah, okolju. Posebno pozornost je avstrijsko predsedstvo namenilo:

- direktivi o storitvah, konkurenčnosti EU in boljšemu socialnemu položaju,
- izvedbi programa,
- direktivi o delovnem času in boljši regulaciji,
- klimatskim spremembam,
- energiji in obnovljivi energiji,
- sinergiji med okoljem in kmetijstvom (bio proizvodi, okolju prijazno kmetovanje, zaščita podeželja).

Trudila naj bi se tudi za zagotovitev varnosti, stabilnosti in demokracije. Pomembna je bila tudi širitev EU s poudarkom na:

- stabilizaciji in pogajanju z Zahodnim Balkanom,
- dogovoru in pripravah na sprejem Bolgarije in Romunije v EU,
- začetkih pogajanj s Hrvaško in Turčijo,
- oceni napredka Makedonije za vstop v EU.

Avstrija naj bi se tudi trudila, da obdrži dobre odnose s pomembnimi partnerji, kot so US, Kanada, Latinska Amerika, Karibi, Japonska in Rusija, kjer naj bi se odvijali tudi vrhovi oz. vrhunska srečanja (Cartoux & Florese, 2005, str. 1, 2).

Predsedstvo naj bi se ukvarjalo z iskanjem rešitev za ustavno pogodbo po dvojni zavrnitvi ustave na referendumih v Franciji in na Nizozemskem. Čeprav je Avstrija pogodbo ratificirala, jo je podprlo le 50 % ljudi. Zaradi slabe podpore so tako napovedali, naj se avstrijski kancler Wolfgang Shussel ne bi preveč trudil za obnovo pogodbe in da se bo po vsej verjetnosti konkreten korak lahko zgodil šele z nemškim predsedovanjem v prvi polovici leta 2007. Avstrija bi si tudi želela povečati zaupanje ljudi v Evropsko unijo ter izpeljati konferenco Glas Evrope, na temo Identiteta Evrope.

Avstrijska podpora širitvi EU je izjemno nizka. Le 29 % ljudi širitev podpira. Čeprav je veliko avstrijskih politikov in 90 % prebivalcev proti vstopu Turčije v EU, ima Balkan z njene strani veliko podporo. Oktobra 2005 je Avstrija celo nasprotovala vstopu Turčije in postavila pogoj, da se začnejo pogajanja s Hrvaško. Pridružitve Bolgarije in Romunije je bila predvidena za leto 2007 ali januarja 2008. Makedonija je kandidatka postala decembra, zato se ji je odprla priložnost za začetek pogajanj. Vprašanje stabilizacije in priključitve za Bosno in Hercegovino ter Srbijo in Črno goro je cilj, ki bo težko dosežen. Začela naj bi se tudi pogajanja o statusu Kosova, Črna gora pa naj bi referendum neodvisnosti od Srbije izvedla aprila.

Predsedstvo naj bi se zavzelo tudi za gospodarske reforme in socialo. Spodbujanje fleksibilnega trga delavcev, zmanjšanje nezaposlenosti in rešitev socialnega vprašanja so bile postavljene kot aktualne teme.

Glede nove finančne perspektive za obdobje 2007-2013 je Avstrija upala, da bo decembra kompromis sprejet. Vendar ga je Evropski Parlament 17. decembra zavrnil. Člani Evropskega Parlamenta se niso strinjali z višino proračuna (želeli so 100 milijard evrov več od dogovorjenih 862 milijard), problematična je bila tudi prerazporeditev denarja. 43 % je bilo namenjenih Skupni kmetijski politiki, samo 8 % raziskavam in razvoju, 1 % za domačo varnost in 6 % za zunanjo politiko. Ker Vlada EU proračuna ni hotela povečati, je bila edina pot doseči manjše izdatke ali pa prenos sredstev drugam. Pregled porabe bo upošteval tudi avstrijsko zamisel, ki jo podpirata Nemčija in Evropski parlament, da bi financirali vsaj del proračuna preko evropskega davka na osnovi kratkoročnih finančnih špekulacij ter zračnega in pomorskega prometa.

V pravosodnih in domačih zadevah je Avstrija načrtovala, da bi ponovno odprla pogovore o tem ali naj Europol, evropska policijska agencija v Haagu, pridobi pravico za vodenje preiskav. Raziskovala bi tudi, ali je potreben nov interni varnostni svet, ki bi koordiniral različne varnostne in policijske organe Evropske unije. Schussel je iskal tudi končni dogovor o evropski agenciji o temeljnih pravicah, ki je začela delovati v letu 2007 in bi bila ustanovljena na Dunaju.

Sporno vprašanje, ki je izstopalo med avstrijskim predsedovanjem, je bil prost pretok delovne sile. 12 »starih« držav EU, ki so postavile omejitve za iskalce služb iz novih držav članic, se je moralo do maja odločiti, če bodo te omejitve odpravile ali jih ohranile še za nadaljnja 3 leta (možno do leta 2011). Avstrija in Nemčija sta že najavili, da omejitev ne bosta odpravili, medtem ko druge države, na primer Španija in Finska, razmišljajo o odpravi omejitev (liberalizaciji).

Predsedstvo Avstrije je nameravalo odpreti pogovor z Europolom, da bi si pridobil pooblastilo za vodenje pogajanj. Prav tako je bila naloga sklenitev dogovora o Agenciji Evropske unije za temeljne pravice, ki naj bi bila ustanovljena leta 2007 na Dunaju.

Ankete, objavljene v Evrobarometru, so pokazale, da je Avstrija precej evroskeptična – da je članstvo v EU zanj dobro in da ima od njega koristi, meni le tretjina ljudi, povezava ima dober ugled v očeh komaj četrtine Avstrijcev (The Austrian EU presidency and the future of the constitutional treaty, <http://www.cer.org.uk>).

10.2 Ocena predsedovanja

Avstrijsko predsedovanje je bilo že od samega začetka zaznamovano s hitro se spreminjajočimi razmerami v mednarodnem varnostno-političnem okolju. Z rusko-ukrajinskim sporom glede dobav zemeljskega plina v začetku leta 2006 se je okrepila razprava o evropski energetske politiki, ki jo je med prednostne naloge svojega predsedovanja uvrstila tudi Slovenija (Avstrija predaja predsedovanje EU Finski, <http://www.mzz.gov.si/>). Z novim letom je Rusija zaradi spora o cenah prekinila energetske oskrbo Ukrajine ter s tem prizadela tudi EU, ki pa je tako dobila dodatno spodbudo, naj se vendarle loti oblikovanja skupne energetske politike. To je bila glavna tema marčnega vrha, izid pa mešan, saj se članice EU svojim pristojnostim na tem področju niso bile pripravljene odpovedati (Avstrija predaja predsedovanje Finski, <http://www.delo.si>).

Avstrija si je med prednostne naloge svojega predsedovanja zadala tudi oživljanje evropskega gospodarstva, čemur je bil tudi namenjen spomladanski Evropski svet. Na njem so bili sprejeti konkretni zaključki za doseganje bolj konkurenčnega, hitro rastočega in na znanju temelječega gospodarstva do leta 2010.

V času Avstrijskega predsedovanja se je izteklo tudi enoletno obdobje refleksije o besedilu Pogodbe o Ustavi za Evropo. Voditelji držav članic so se na junijskem Evropskem svetu odločili za podaljšanje obdobja refleksije ter določili konkretne naloge prihodnjih predsedstev, tudi slovenskega v prvi polovici leta 2008 (Avstrija predaja predsedovanje EU Finski, <http://www.mzz.gov.si/>). Izkupiček, ki ga je Avstrija zagotovila pri ustavni pogodbi, pa je bil vendarle mešan: članice so sicer končale enoletno obdobje razmišljanja po dvojnem »ne«

dokumentu na referendumih na Nizozemskem in v Franciji, vendar so si za pot naprej zastavile le ohlapen časovni okvir brez trdnih zagotovil. Junjski vrh EU je namreč sklenil, naj prve konkretne naloge v smeri reševanja ustavne reforme poda Nemčija v prvi polovici leta 2007, medtem ko bodo potrebne odločitve sprejete do konca leta 2008, leta, ko bosta EU predsedovali najprej Slovenija in nato Francija (Avstrija predaja predsedovanje Finski, <http://www.delo.si>).

Na zunanjepolitičnem področju je bila v središču pozornosti vzpostavitev nadzora nad iranskim jedrskim programom ter sodelovanje pri naporih mednarodne skupnosti za stabilizacijo Zahodnega Balkana (Avstrija predaja predsedovanje EU Finski, <http://www.mzz.gov.si/>).

Težavno je bilo v prvem polletju delo Avstrije tudi na področju širitve, ki je bila, tako kot npr. Ustava, ena njenih priorit. Čeprav je Dunaj zagotovil začetek dejanskih pristopnih pogajanj s Turčijo ter Hrvaško, se to ni zgodilo zlahka. Odločitev o končnem datumu vstopa Bolgarije in Romunije je bila zaradi njune slabše pripravljenosti na članstvo odložena na jesen.

Za Balkan je Avstrija sicer izposlovala potrditev evropske perspektive, a skorajda hkrati so bila ustavljena pogajanja o stabilizacijsko-pridružitvenem sporazumu s Srbijo, saj Beograd ni zagotovil polnega sodelovanja z Mednarodnim sodiščem za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije v Haagu.

A najbolj je širitveno politiko zaznamovala razprava o njeni spremembi. Čeprav do nje ne prihaja na načelni ravni, pa se je EU na junjskem vrhu odločila, da je nujno definirati absorpcijsko sposobnost povezave s sprejetjem novih članic – kar so nameravali storiti na srečanju voditeljev decembra. Čeprav v zadnjem trenutku absorpcijske sposobnosti ni označila za pogoj, pa bo to zagotovo eden njenih najpomembnejših elementov, ki v prihodnje, nadaljnje širjenje lahko tudi zaustavi.

Kar nekaj dela je imela Avstrija na že omenjenem področju zunanje politike: med drugim na račun zmage Hamasa na palestinskih volitvah in posledično težavnih pogajanj za nadaljevanje pomoči palestinskemu ljudstvu, s pogovori glede Irana, z vprašanjem zaprtja ameriškega zapora za teroristične osumljence v Guantanamo, s pošiljanjem evropske misije na volitve v DR Kongo, pa tudi zaradi pogajanj o statusu Kosova in referendumu o neodvisnosti Črne gore (Finci prevzemajo predsedovanje, <http://www.24ur.com>).

Avstriji je med drugim uspelo zagotoviti dogovor o sporni direktivi o storitvah ter doseči končne rešitve za finančno perspektivo v obdobju 2007-2013 (Avstrija predaja predsedovanje Finski, <http://www.delo.si>).

Avstrijsko predsedovanje je bilo pomembno tudi za Slovenijo, in to v dveh točkah. Sprejeta je bila odločitev, da bo država kot edina novinka s 1. januarjem 2007 lahko uvedla skupno evropsko valuto evro, poleg tega pa se je vprašanje položaja njene manjšine na avstrijskem Koroškem odprlo tudi na evropski ravni.

Nekaterim razpravam se je Avstrija med predsedovanjem uspešno izognila: med drugim o selitvi stalnega sedeža Evropskega parlamenta iz Strasbourga v Bruselj, pa tudi o vprašanju skrivnih poletov ameriške agencije CIA čez Evropo. Nasploh je avstrijsko predsedstvo zaznamovala želja, da se izogne kontroverznih razprav, še posebej na vrhunskih zasedanjih – te teme so, kar se je pokazalo tudi pri vprašanju gospodarskega protekcionizma v EU, raje ostale pod preprogo (Finci prevzemajo predsedovanje, <http://www.24ur.com>).

Avstrijsko predsedovanje ni bilo zelo odmevno, je pa bilo korektno. Kritik ni bilo veliko, pa tudi hvalili ga niso preveč. Načrti z oživljanjem evropske ustave bi najbrž uspeli, če ne bi bilo oviranja s strani drugih držav. Zdi se, da se je izboljšal tudi položaj manjšin in dvojezičnosti. Slovenščina je z vstopom Slovenije v EU postala eden od uradnih jezikov EU, ki se ga na Koroškem vse več učijo, Avstrija pa je postala bolj dojemljiva za posamezne pripombe in želje koroških Slovencev.

SKLEP

Ob koncu druge svetovne vojne se je ideja o nastanku Evropske unije začela uresničevati. Grozote, uničevanje in ubijanje, ki so ga Evropejci preživeli, so bili razlog za odločitev, da se to nikdar več ne ponovi. 5. maja 1949 se ustanovi Svet Evrope, ki je prvi korak k sodelovanju med državami in prvo organizirano gibanje za združitev Evrope. Šest držav je takrat želelo več, dosegle so, da se je Evropska unija začela razvijati in rasti.

Evropski narodi so se sprva združevali zaradi strahu pred nemiri, krepitve trgovine in gospodarskega razvoja, vse to pa je sčasoma preraslo v politično sodelovanje.

Danes Evropska unija šteje 27 držav članic, ima približno 493 milijonov prebivalcev različnega etničnega, kulturnega in jezikovnega porekla ter 23 uradnih jezikov, z vidika svetovnega gospodarstva pa je pomembna trgovinska sila.

Enotni trg, ki ga je ustanovila, je močno olajšal trgovino med članicami, saj omogoča prost pretok blaga, storitev, kapitala in ljudi prek državnih meja. Skupno evropsko valuto evro pa je do sedaj prevzelo 13 članic, kot zadnja se je v območje evra vključila prav Slovenija.

Zdi se, da ima komunikacija med državami pomembno vlogo. Če EU želi, da se širi, kar pomeni, da vzporedno s tem pogloblja stike med kulturami, veroizpovedmi, prepričanji, narodnostmi in jeziki, potem je pomembno, da doseže višjo stopnjo medkulturnega dialoga. Evropejcem je treba pomagati pri pridobivanju znanja in spretnosti za ohranjanje stikov z vedno bolj odprtim okoljem.

Evropska unija je v rokah držav članic. Aktivno vodenje politike in odločanje v obdobju šestih mesecev, zahteva od držav članic veliko odgovornosti, poguma, volje, dela, priprav. Ni pa predsedovanje le trdo delo, je tudi priložnost, da se država članica seznanja z Evropo in njenimi izzivi, pa tudi da se sama predstavi Evropi, preko nje pa celotnemu svetovnemu prostoru.

Med predsedovanjem se veliko aktivnosti odvija v sami predsedujoči državi. Zanimanje domačih medijev za zadeve EU se poveča, širša javnost pa postane bolj informirana o evropskih zadevah. Država je ves čas v veliki medijski pozornosti, saj gosti številna politična srečanja in zasedanja ter predstavlja Svet EU in države članice v odnosih s tretjimi državami. Zaradi predsedovanja se poveča tudi turistična promocija države. Vsaka država pa si ustvari tudi svoj logotip, geslo in spletno stran.

Predsedovanje Slovenije Evropski uniji je sicer tako kot za vse države, ki predsedujejo, veliko organizacijsko breme, na drugi strani pa priznanje, da se Slovenija uspešno vključuje v delovanje Evropske unije in da ji EU zaupa. Slovenija si je s predsedovanjem pridobila ugled in prepoznavnost. Dokazala je, da zna prevzeti odgovornost, saj je predsedovanje uspešno zaključila.

Portugalska, Španija in Irska sodijo med države, ki jim je evropsko povezovanje še posebej koristilo. Zlasti to velja za Španijo in Irsko, ki sta bili ob vstopu v EU razmeroma nerazviti. Irska je veljala celo za revno državo, s svojim hitrim razvojem v zadnjih tridesetih letih pa je lahko zgled tehnološko napredne družbe z izredno visokim standardom.

Med evropsko unijo in državami članicami obstajajo kompromisi. Z vstopom v EU se članici odpre možnost dostopa do različnih sredstev in oblik pomoči, ki jih Evropska unija namenja v okviru politik solidarnosti in inovativnosti. Tudi Irci se pri črpanju evropskih sredstev niso obotavljali, so pa EU vrnili »uslugo« z zelo uspešnim predsedovanjem. Z uspešnim sodelovanjem sta napredovali obe – Evropska unija in država članica Irska.

»Irska predsedovanja« so dobra predsedovanja, z njimi Evropa raste in se razvija, s predsedovanjem, kot sta bili italijansko in britansko, pa EU izgublja svojo vrednost.

LITERATURA IN VIRI

1. Arh, M. (1995). *Evropska unija, vizija političnega združevanja*. Ljubljana: Arah consulting
  2. Barysch, K. (2006). *The Austrian EU presidency and the future of the constitutional treaty*. (b.k.): Center for European Reform.
  3. Duke, S. (b.l.). *Assessing the UK presidency: A second Pillar Perspective*. (b.k.)
  4. Ješovnik, P. (2000). *Evropska unija*. Koper: Visoka šola za management v Kopru.
  5. *Pogodba o ustavi za Evropo*. (marec 2005). Maribor: Codex iuris
  6. Rabzelj, D. (2007). *Slovenija v Evropski uniji*. Ljubljana: Urad Vlade RS za komuniciranje
  7. *Treaty of Amsterdam: what has changed in Europe, European communities*. (1999). (b.k.)
- A. Pogodba iz Nice. (2001). *Uradni list EU*. (Št. C 80/2001, 10. marec 2001).
- B. Pogodba o Evropski uniji. (2002). *Uradni list EU*. (Št. C 325/2002, 24. december 2002).
- C. Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije. (2008). *Uradni list EU*. (Št. C 115/2008, 9. maj 2008).
- D. *Amsterdamska pogodba*. Najdeno 25. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/pravni-red/pogodbe/>
- E. *Avstrija na čelu EU*. Najdeno 15. februarja 2008 na spletnem naslovu <http://www.24ur.com/novice/svet/avstrija-na-celu-eu.html>
- F. *Avstrija predaja predsedovanje EU Finski*. Najdeno 15. februarja 2008 na spletnem naslovu <http://www.mzz.gov.si/nc/si/splosno/novice/cns/novica/article/141/11257/>
- G. *Avstrija predaja predsedovanje Finski*. Najdeno 15. februarja 2008 na spletnem naslovu <http://www.delo.si/clanek/o145767>
- H. Cartoux, F. & Flores, C. (2005, 12. december). *Austrian EU presidency. Through the winter*. Najdeno 24. maja 2008 na spletnem naslovu http://www.parliamentmag.com/content/215/Parl_Mag_p36-37.pdf
- I. *Cilji in program predsedovanja*. Najdeno 24. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/institucije/svet-eu/predsedovanje-svet-eu/cilji-program-predsedovanja/>

- J. Council Guide. I. *The Presidency Handbook*. Najdeno 25. marca 2008 na spletnem naslovu
http://www.eurosfair.pr.fr/7pc/doc/1200495506_presidence_eu_handbook_2006.
- K. *Crabbova: Medkulturni dialog naj preide meje strpnosti*. Najdeno 24. marca 2008 na spletnem naslovu
http://www.siol.net/kultura/novice/2008/03/crabbova_medkulturni_dialog_naj_preide_meje_strpnosti.aspx
- L. *Deset zgodovinskih mejnikov*. Najdeno 25. marca 2008 na spletnem naslovu
http://www.europa.eu/abc/12lessons/lesson_2/index_sl.htm
- M. *Črpanje EU sredstev*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.ipmit.si/IPMITstrani/ipmitslo.nsf/f1?OpenFrameSet&Frame=main&Src=/IPMITstrani/ipmitslo.nsf/0/5251CD25B1D876D5C125706C0042E1B4?OpenDocument>
- N. *Evropa v 12 poglavjih*. Najdeno 25. marca 2008 na spletnem naslovu
http://www.europa.eu/abc/12lessons/lesson_2/index_sl.htm
- O. *Evropska različnost povezuje*. Najdeno 23. marca 2008 na spletnem naslovu
http://www.ec.europa.eu/news/employment/071204_1_sl.html
- P. *Evropske institucije*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.evropa.gov.si/institucije/>
- Q. *Evropski svet*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu
http://www.eu2008.si/si/Policy_Areas/European_Council.index.html
- R. *Evropski svet*. Najdeno 22. aprila 2008 na spletnem naslovu
<http://www.evropa.gov.si/institucije/svet-eu/evropski-svet/>
- S. *Evropsko leto medkulturnega dialoga (2008)*. Najdeno 24. marca 2008 na spletnem naslovu
http://www.mk.gov.si/si/evropsko_leto_medkulturnega_dialoga_2008/.
- T. *Financiranje predsedovanja*. Najdeno 22. aprila 2008 na spletnem naslovu
<http://www.evropa.gov.si/institucije/svet-eu/predsedovanje-svet-eu/>
- U. *Finci prevzemajo predsedovanje*. Najdeno 26. marca 2008 na spletnem naslovu
<http://www.24ur.com/novice/svet/finci-prevzemajo-predsedovanje.html>
- V. *Institucije in ostala telesa*. Najdeno 24. marca 2008 na spletnem naslovu
http://www.europa.eu/institutions/index_sl.htm
- W. *Kako je nastajala EU?*. Najdeno 20. aprila 2008 na spletnem naslovu
http://www.eu2008.si/si/About_the_EU/FAQ/About_the_EU/index.html
- X. *Mejniki razvoja EU*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu
http://www.eu2008.si/si/About_the_EU/Key_Dates/index.html

- Y. *Naloge predsedovanja*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu http://www.eu2008.si/si/The_Council_Presidency/What_is_the_Presidency/index.html
- Z. *Naloge predsedujoče države*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/institucije/svet-eu/predsedovanje-svet-eu/naloge-predsedujoce-drzave/>
- AA. *Odnosi z drugimi ustanovami in organi Evropske unije*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu http://www.eu2008.si/si/The_Council_Presidency/What_is_the_Presidency/index.html
- BB. *Podpis pomembnih dokumentov*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu http://www.eu2008.si/si/About_the_EU/Key_Dates/Documents/index.html
- CC. *Pogajanja*. Najdeno 21. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/siritev/proces-siritve/>
- DD. *Pogodba o Evropski uniji (PEU)*. Najdeno 20. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/pravni-red/pogodbe/>
- EE. *Pogodba o združitvi*. Najdeno 5. septembra na spletnem naslovu <http://www.eur-lex.europa.eu/sl/treaties/index.htm>
- FF. *Pogodbe. Pogodba o združitvi*. Najdeno 5. septembra 2008 na spletnem naslovu <http://www.eur-lex.europa.eu/sl/treaties/index.htm>
- GG. *Postopek ratifikacije in pristop*. Najdeno 21. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/siritev/proces-siritve/>
- HH. *Prednostne naloge slovenskega predsedstva*. Najdeno 7. februarja 2008 na spletnem naslovu http://www.svez.gov.si/si/predsedovanje_svetu_eu/slovensko_predsedovanje_svetu_eu/prednostne_naloge_slovenskega_predsedstva/?type=98
- II. *Predsedovanje Velike Britanije-prednostne naloge*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/aktualno/teme/2005-07-05/>
- JJ. *Predsedujoči trio*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu http://www.eu2008.si/si/The_Council_Presidency/trio/index.html
- KK. *Predstavitev Evropske unije*. Najdeno 30. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.rtvsl.si/evropa2008/predstavitev.php>
- LL. *Pristopni proces*. Najdeno 21. aprila 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/siritev/proces-siritve/>

- MM. *Priorities for the UK Presidency of the EU 2005*. Najdeno 15. aprila 2008 na spletnem naslovu
<http://www.eu2005.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1107293521089>
- NN. *Razvoj ideje o združenju Evrope*. Najdeno 25. marca 2008 na spletnem naslovu
http://www.rtvsl.si/modload.php?&c_mod=rnews&op=sections&func=read&c_menu=16&c_id=8938
- OO. *Slovenija članica EU*. Najdeno 24. marca 2008 na spletnem naslovu
http://www.ec.europa.eu/slovenija/slovenija_in_eu/slovenija_clanica_eu/index_sl.htm
- PP. *Slovenija prevzela krmilo Evropske unije*. Najdeno 7. februarja 2008 na spletnem naslovu http://www.svez.gov.si/si/predsedovanje_slovenije_svetu_eu/aktualno/?type=98
- QQ. *Svet EU*. Najdeno 22. aprila 2008 na spletnem naslovu
<http://www.evropa.gov.si/institucije/svet-eu/>
- RR. *Sprejemanje odločitev*. Najdeno 22. aprila 2008 na spletnem naslovu
<http://www.evropa.gov.si/institucije/svet-eu/>
- SS. *Strategija širitve*. Najdeno 22. aprila 2008 na spletnem naslovu
<http://www.evropa.gov.si/siritev/proces-siritev/>
- TT. *Širitev EU*. Najdeno 21. aprila 2008 na spletnem naslovu
<http://www.evropa.gov.si/siritev/>
- UU. *The Austrian EU Presidency and the future of the constitutional treaty*. Najdeno 24. maja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.google.com/cse?cx=009200443232111091819%3A4uttzj4kwga&cof=FORID%3A0&q=austrian+presidency>
- VV. *UK Presidency: Hip Hip but not hooray*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.euractiv.com/en/future-eu/uk-presidency-hip-hip-hooray/article-151215>
- WW. *UK EU presidency scorecard*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu
<http://www.news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4533268.stm>
- XX. *Vrstni red predsedovanja Svetu EU*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu
http://www.eu2008.si/si/The_Council_Presidency/What_is_the_Presidency/order.html
- YY. *Vodenje Sveta EU*. Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu
http://www.eu2008.si/si/The_Council_Presidency/What_is_the_Presidency/index.html
- ZZ. *What makes a good EU presidency? Italy and Ireland compared*. Najdeno 24. maja 2008 na spletnem naslovu
http://www.aei.pitt.edu/perl/search/simple?meta=quaglia&meta_merge=ALL&full=&ful

l_merge=ALL&person=&person_merge=ALL&date=&_satisfyall=ALL&_order=byyear&_action_search=Search

- AAA. *Zastopanje Evropske unije v mednarodnem prostoru.* Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu http://www.eu2008.si/si/The_Council_Presidency/What_is_the_Presidency/index.html
- BBB. *Zastopanje EU v odnosu do tretjih držav in mednarodnih organizacij.* Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/institucije/svet-eu/predsedovanje-svet-eu/naloge-predsedujoce-drzave/>
- CCC. *Zastopanje Sveta EU v odnosu do drugih EU institucij.* Najdeno 6. februarja 2008 na spletnem naslovu <http://www.evropa.gov.si/institucije/svet-eu/predsedovanje-svet-eu/naloge-predsedujoce-drzave/>
- DDD. *Združene države Evrope.* Najdeno 25. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.24ur.com/novice/svet/dr-cirila-toplak-zdruzene-drzave-evrope.html>